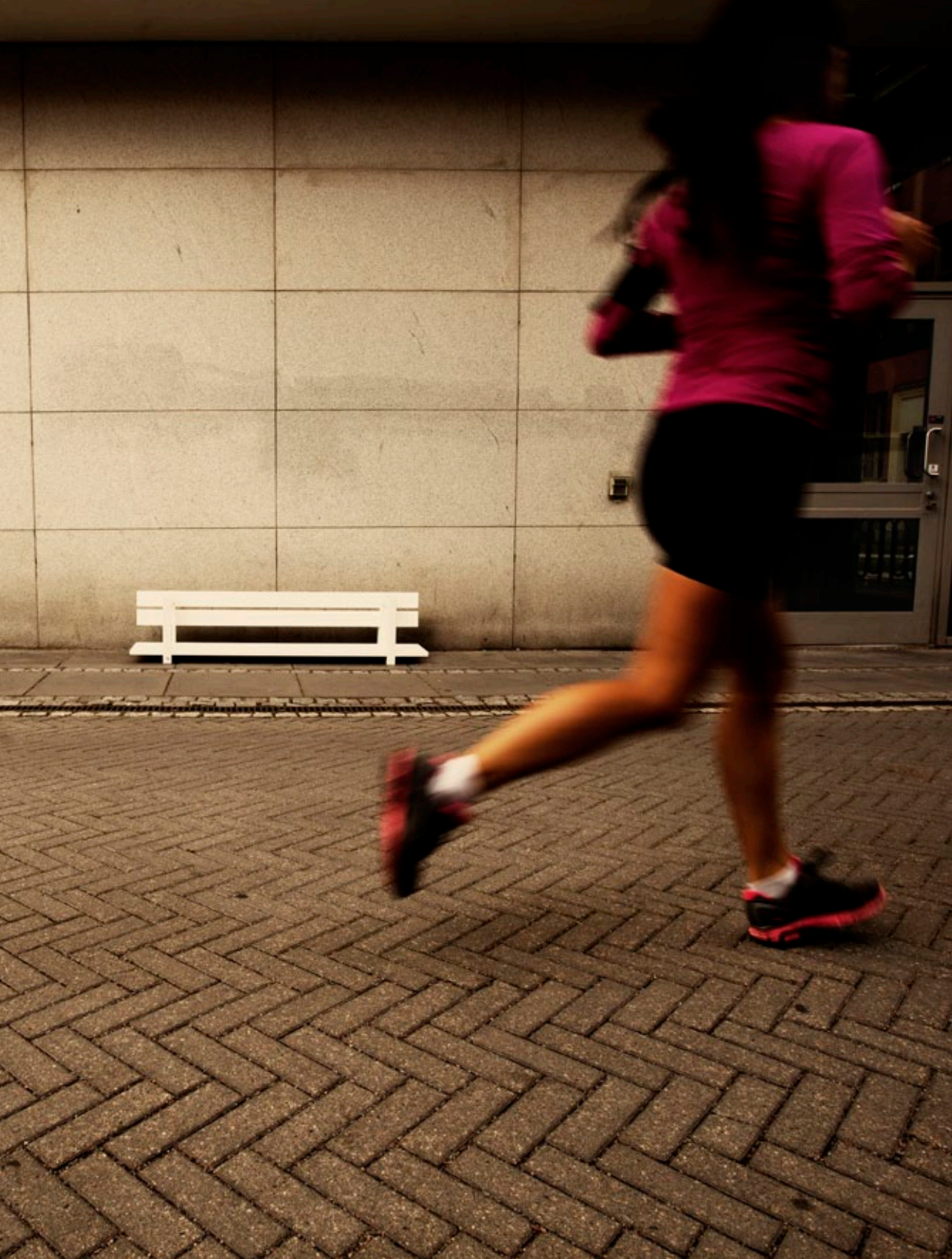

Innehåll/Contents

FÖRORD/FOREWORD, museichef Helena Persson	5
ACTING IN THE CITY, utställningskommissarie Susanne Ewerlöf	6
Johanna Adebäck	10
Falah Alani	12
Catti Brandelius	14
Ylva Ceder	16
Carl Johan De Geer	18
Claudia Djabbari	20
Öyvind Fahlström	22
Unni Gjertsen	24
Jeppe Hein	26
Fredric Ilmarson	28
Matti Kallioinen	30
Martin Karlsson Tebus	32
Gunilla Klingberg	34
Local A. (Jenny Berntsson, Felice Hapetzeder)	36
Carsten Nicolai	38
Katarina Nitsch	40
Stina Opitz	42
Viktor Rosdahl	44
Hans Rosenström	46
Natasha Rosling	48
Albert Sjöström	50
Erik Wessel-Fougstedt	52
Barbro Östlihn	54
SUMMARY IN ENGLISH	57
PRODUKTION/PRODUCTION	75
KARTA/MAP	80
PLATSBESKRIVNINGAR/ABOUT THE SITES	82

Förord/Foreword

Acting in the City är Norrköpings Konstmuseums stora jubileumsutställning som tar både stadsrummet och museet i anspråk. Tjugotre svenska och internationella konstnärer deltar, vissa med befintliga verk, andra med nyproduktioner för en specifik plats eller ett särskilt sammanhang. Av dessa har tio konstnärer arbetat på olika platser ute i staden.

Mänskliga aktiviteter är en självklar förutsättning för stadens liv. Och en stad är därför alltid i ständig omvandling. Det kan vara förändringar som inte är märkbara eller, vilket vi ser i Norrköping, omfattande strukturomvandlingar som påverkar platsens identitet. Inom ramen för staden sker på så sätt kontinuerligt betydelse- och funktionsförskjutningar. Det som en gång varit en viktig plats har hundra år senare nästan fallit i glömska. Kulturlager läggs till kulturlager och det vi möjligen ser är spår som kan vara nog så svåra att tolka och sätta in i ett sammanhang.

Med konstnärernas gestaltningar förskjuts fokus, vi ser andra sammanhang och nya betydelser skapas. På så sätt ska detta geografiskt utsträckta projekt ses som en samtida utgångspunkt för reflektioner kring konstens och kulturens betydelse och roll i framtiden. I en tid när nytta och värde definieras i mätbara nyckeltal är konstnärers kreativa processer befriande.

Jag vill rikta ett varmt tack till alla konstnärer som deltar i *Acting in the City*. Ert engagemang och er nyfikenhet har bidragit till en framåtsyftande utställning där frågor om roller, identitet och tillhörighet adresseras med oväntade grepp. Ni låter oss också ta del av det fantastiska och unika som är konstnärernas och konstens avtryck.

Jag vill även tacka alla våra samarbetspartners som stöttat processen ideellt eller genom sina funktioner. Det är ett ovärderligt stöd. Slutligen vill jag särskilt tacka Henry Ståhl Fastigheter AB och Kulturkontakt Nord vars bidrag stödjer både utställning och katalog.

Helena Persson, museichef

Norrköpings Konstmuseum fyller 2013 hundra år. Det första museet öppnade i Villa Swartz på Södra Promenaden. 1946 invigdes det nya Konstmuseet vid Kristinaplatsen.

Jeppe Hein, **Modified Social Bench #9**, 2005. Bredgatan, Norrköping
Courtesy of Jeppe Hein, Berlin; 303 Gallery, New York och Galleri Nicolai Wallner, Copenhagen

Acting in the City

Om vi leker med tanken att staden är en scen och att det som utspelar sig på gator och torg är skådespel – vad är det då för föreställningar som tar plats där? Dramatiska maktkamper i form av politiska utspel och våldsamma demonstrationer. Kanske showartade nummer i form av spontana dansframträdanden. Eller mer subtila dramer med vardagliga dialoger, som vi tar del av i bussen. En idé om gatorna som en slags skådeplats har varit styrande i skapandet av *Acting in the City*. Flera medverkande konstnärer har använt denna tanke som en ingång när de gjort verk för utställningen. Vi har också valt att visa redan befintliga verk som relaterar till det här resonemanget på olika sätt. I utställningen finns det en mängd berättelser och gestaltningar som förhåller sig till den tanken.

Alla är vi medskapare av det som utspelar sig på stadens scen. Vi bidrar till dess uttryck genom hur vi rör oss och hur vi ser ut. Våra kläder är kostymer som gör att publiken – våra medmänniskor – kan tolka vilken roll vi spelar. Olika attribut säger något om ålder, klass-tillhörighet, genus eller kulturell bakgrund. Liksom skådespelare kan vi förvandla oss och i det gemensamma stadsrummet finns möjlighet att förhandla kring den egna identiteten. Beroende på var vi är och vilka oskrivna regler som råder kan vi ta ut svängarna olika mycket. Något som passerar obemärkt på en plats innebär kanske ett spektakel på en annan. Utställningen tar till stor del plats ute i Norrköping och många av verken relaterar direkt till staden. Samtidigt berättar verken något om vad det är att vara människa och förhålla sig till det stora maskineri som en stad är. Förhoppningsvis väcker utställningen också tankar kring hur vi samspelar och kommer överens i våra städer. Kanske uppstår diskussioner om den enskildes roll och möjligheter eller om begränsningar och vad vi tycker om dem.

Att faktiskt använda staden som scen och göra allmänheten till publikär ett vanligt grepp

I flera fall uppmanar konsten till nya sätt att se på omgivningen

berättelser. De använder också staden som avstamp för intressanta frågeställningar om till exempel makt och grupptillhörighet. I flera fall uppmanar konsten till nya sätt att se på omgivningen. Diskussionen om staden förs både inne på Konstmuseet och på olika platser runt om i Norrköping där skulpturer och installationer har placerats ut.

inom samtida konst. Många konstnärer arbetar med performance och aktivism i det offentliga rummet. I utställningen *Acting in the City* visas flera verk där konstnärerna på olika sätt förvandlat Norrköping och andra städer till skådeplatser för spännande

Konstobjekt i stadsrummet rör om i grytan. Utställningen *Acting in the City* invigs 28 september 2013 men tjuvstartade redan i juni då de första verken för stadsmiljön installerades. I nätforum och sociala medier startades genast en debatt kring Jeppe Heins *Modified Social Benches* som placerats ut på åtta platser i centrum. Deras brist på funktion, kostnaden för att få dem på plats och den underfundiga humorn i verket var sådant som skribenterna både uppskattade och retade sig på.

Som boende i en stad kan man vänja sig vid sin omgivning och sluta reflektera kring byggnader och människor
man har omkring sig. När det
tillkommer något i stadsbilden
– ett nytt bostadsområde, ett
nytt modedefenomen eller ett
anmärkningsvärt konstverk
– så väcks plötsligt känslor.

Utvecklingen går framåt genom att vi vågar föreställa oss en annan ordning

Offentlig konst och arkitektur som orsakat irritation hos en bred allmänhet vid dess uppförande accepteras ofta eller omhuldas rent utav några årtionden senare. De verk som tar plats i Norrköping under *Acting in the City* har producerats för tillfällig placering och kommer sannolikt inte att genomgå samma livscyklar som permanenta konstverk, men de hinner troligtvis generera en bred variation av åsikter och reaktioner.

Verken som placerats ute i staden förhåller sig till sina omgivningar på olika vis. Valen av platser har gjorts med olika saker i åtanke. Ibland har den geografiska placeringen styrt och ibland atmosfären. Några av konstnärerna har funnit sina platser efter långt letande medan några tycks ha landat efter en till synes slumpartad och intuitiv process. Platsens historia finns där, oavsett om konstnären haft den i åtanke eller inte. Städer bär med sig spår av olika tidsepoker och vittnar om ideal och visioner som styrt stadsplanering och arkitektur. Alla städer har lager av olika epoker och de fysiska rummen säger mycket om de stora berättelserna. Ibland kan spår från riktigt avlägsna tider samsas med den mest moderna infrastruktur. Mitt bland berättelser om folkhem, gamla borgerliga ideal och industrihistoria finns också avtryck från enstaka individer och alternativ till de livsstilar som städerna planerats för.

Att uppleva stadens rum är i någon bemärkelse att resa i tiden. För att återgå till liknelsen om scenrummet så skulle man kunna tänka sig att arkitekturen är en slags kuliss. Den öppnar upp för fantasier om det som varit och det som kan bli. Utvecklingen går framåt

genom att vi vågar föreställa oss en annan ordning eller skapar visioner om bättre samhällen. I några av verken i *Acting in the City* kan man se kritik som är riktad mot hur städerna blivit det de är idag. Konstnärer får oss ofta att reflektera över sakers tillstånd och visst finns det anledning att ifrågasätta maktstrukturer och orättvisor – problem som manifesteras fysiskt i städer över hela världen. Städer är ekonomiska centrum, handelsplatser och ytor skapade för produktion och konsumtion. Samtidigt är staden idag den vanligaste platsen för människor att bo och leva på. Konsten behövs där liksom på museerna.

Konstnärerna i *Acting in the City* har i flera fall skapat verk tillsammans med Norrköpingsbor. Bland dem som varit med och påverkat utställningen finns skolklasser i bruksorten Skärblacka, ungdomar i miljonprogramsområdet Marielund och unga kvinnor från Somalia som bor i förorten Hageby. Utställningen *Acting in the City* finns inte bara i stadens centrum – konsten finns på de platser där de här personerna verkar. Besökare som vill se alla verk utmanas att ta sig till bostadsområden runt om i kommunen och udda, lite bortglömda platser och byggnader runt om i staden.

Utställningen *Acting in the City* behandlar staden, dess rum, dess historia och de faktorer som styr över den. Men utställningen handlar kanske mest om människan – individen och dennes möjligheter och upplevelser. Det är svårt att förhålla sig till det stora och komplicerade system som en stad är. Några av konstnärerna i utställningen pekar på personliga upplevelser, som att känna sig främmande och ensam, eller att ha behov av att höra till och kunna påverka. Medan andra ger oss tillgång till fiktiva världar och drömliknande rum. Där får vi starka upplevelser som kanske öppnar våra sinnen och vidgar våra vyer.

Förutsättningarna att presentera idén om staden som ett potentiellt scenrum och en yta för fantasier är annorlunda på Konstmuseet än ute i stadsrummet. Verken som inte är placerade i en omgivande stadsmiljö har inte en lika tydlig historia att förhålla sig till. I gallerierna på Konstmuseet kan verken istället skapa rum – fysiska såväl som mentala. I flera fall tar de med oss till gångna tider. Albert Sjöströms pappersfigurer är karaktärer som levde i ett tidigare Norrköping. Vi tar också del av andra platser – det sena 60-talets Paris, modernistiska visioner i Nantes, avenyer i New York, Bredäng utanför Stockholm, för att nämna några. Utställningen *Acting in the City* erbjuder nya sätt att se på staden. Med hjälp av konsten och vår egen fantasi ser vi platser vi känner med nya ögon och föreställer oss nya världar. Förhoppningsvis finner du din roll i det stora sammanhanget och agerar med eller emot. Det finns plats på scenen.

Susanne Ewerlöf, utställningskommissarie

Local A., **Konstön**, 2013. Elever från Mosstorpsskolan. Skärblacka, Norrköping

Brådgåtan 48 Smedjegatan 46, Norrköping	
--	--

Född 1982

Utbildad vid Konstfack

Verksam i Göteborg

MED HÄLSNINGAR FRÅN NORRKÖPING, 2013. Blandteknik

Johanna Adebäcks vykortsinstitution är inte bara ett konstverk – den är en möjlighet. Den inbjuder oss att se vår omgivning utifrån ett helt nytt perspektiv.

Vi rör oss hemtamt i vår stad. Många gör det varje dag, överblickar stadsbilden med människo-flöde och trafik, går förbi de gamla vanliga byggnaderna. Det rullar på. Någon är på tillfälligt besök, hänvisas till sevärda platser, ser staden utifrån någon annans beskrivning. Upplevelsen och förståelsen av vår omgivning är beroende av vår utgångspunkt och våra erfarenheter. Varje observation är en personlig tolkning. Det är grunden i Johanna Adebäcks verk.

"Jag försöker alltid fokusera på vad min konst gör, snarare än vad den är."

I sin konst vill Johanna Adebäck utmana de strukturer som finns i vår vardag och som vi omedvetet anpassar oss till. I flera verk har hon utgått från vårt förhållande till språket och hon är intresserad av hur vi formas av arkitekturens normer. Som i installationen **Med hälsningar från Norrköping**. Vad händer om vi vänder upp och ner på invanda mönster?

"Genom att presentera en alternativ läsning där den obetydliga detaljen blir huvudsaken och där distans, överblick och helhet får stå tillbaka för inzoomandet på det lilla, hoppas jag visa på ett Norrköping som kan stimulera nya tolkningar av staden."

Med sina bilder lyfter Johanna Adebäck fram till synes obetydliga detaljer från Norrköpings husfasader. Vår vanliga överblick förvandlas till en detaljstudie som kan skapa nya tolkningar. Vi zoomar in i stället för att zooma ut.

Med hälsningar från Norrköping är ett typiskt verk av Johanna Adebäck – det utgår från platsen, det är tidsbegränsat och besökaren bjuds in att delta. I Knäppingsborg i centrala Norrköping visar hon omkring 1 500 detaljbilder tryckta i form av vykort. Johanna Adebäck erbjuder oss som besöker utställningen att välja ett kort och skriva en hälsning. Efterhand fylls installationen på med fler och fler skrivna vykort. Och kanske går vi därifrån med många nya perspektiv på staden?

"Vem skulle du vilja skicka en hälsning från Norrköping till? En vän du saknar, mormor, statsministern eller henne som du aldrig hör av dig till? Och framför allt, vad skulle du berätta?"

Fahim Alami
2012

Född 1967

Utbildad vid Bagdad universitet

Verksam i Norrköping

EN STAD, 2013. Akryl, kol, cement, collage

INSTALLATION, 2013. Blandteknik

TUNNELBANAN, 2013. Akryl, cement på pannå

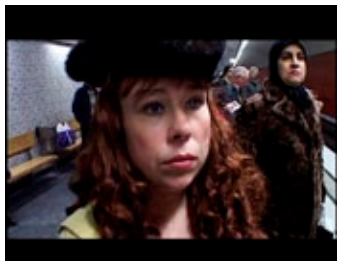
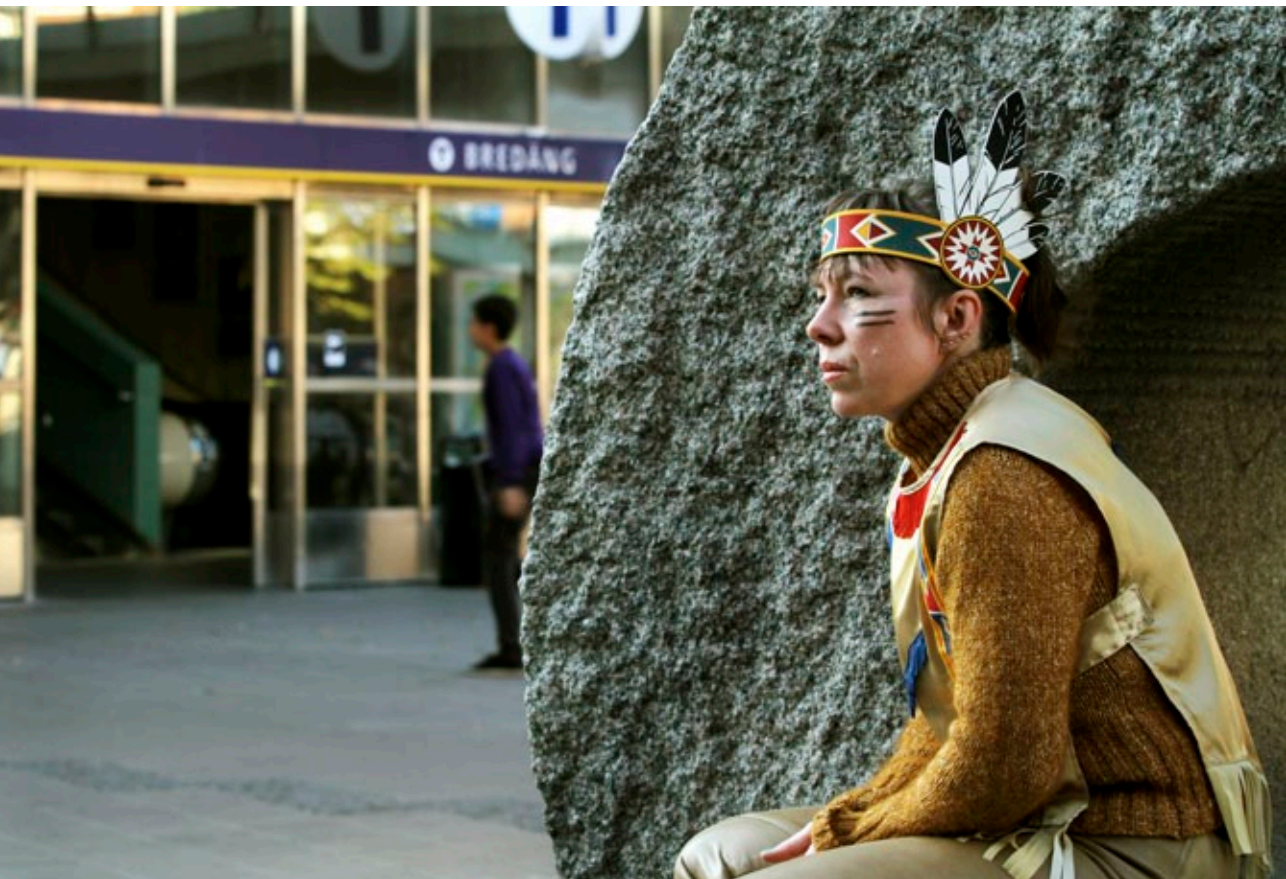
En stad, en park, ett tunnelbanenät. Falah Alani skildrar staden och samhällsutvecklingen i sina abstrakta målningar. Staden sedd uppifrån, ett perspektiv som vi sällan har. Han vill på det här sättet visa staden som en enda stor form. Grönytorna omsluter stadskärnan. Huskroppar och kvarter som ovanifrån ser ut som trianglar. Triangeln är en symbol som Falah Alani tagit med från sitt irakiska ursprung. Symbolen för den babyloniska kulturen.

Falah Alani kom till Sverige 2007 som krigsflykting. Utställningen *Andra sidan* var hans första i Sverige och visades 2009 på Galleri Grammofon i Norrköping. Om den "andra sidan" symboliserar Sverige ur ett flyktingperspektiv, så symboliserar staden hela vårt levnadssätt. Det rör sig. Vi följer utstakade vägar.

Konsumtionen är stor i en stad och den driver staden framåt. Varje dag handlar tusentals människor ett överflöd av varor som de sedan kastar i soporna. Falah Alani illustrerar det i en installation med inköpskassar och tomburkar. Väggekollaget kommunicerar med burkarna på golvet. Allt i form av två cirklar, som för konstnären symboliserar fortsättning – ett fortsatt konsumerande och ett fortsatt slöseri.

Ett tunnelbanenät står för rörelse och kommunikation i staden. Som ett modernistiskt mönster rör sig tunnelbanenätet rytmiskt över målningens yta. Lätt och tungt. Tiden och utvecklingen rusar framåt men vi hänger inte alltid med.

"För mig representerar tunnelbanekartan det liv vi lever. Det finns ett visst system som alla måste följa. Kartan representerar inte bara tunnelbanespår utan de livsvägar som vi alla måste följa om vi vill bo i staden."

Född 1971

Utbildad vid Konstfack

Verksam i Stockholm

DROTTNING ELLER PSYKO, 2007. Video

FÖRORTSINDIANEN, 2012. Video

Catti Brandelius använder sig av olika karaktärer i sitt konstnärskap. Ibland vill hon testa sina egna gränser, ibland vill hon utmana sociala strukturer.

"Jag använder mig av stereotyper. Bygger upp nya personas, som i sig är stereotyper, men jag försöker rucka på, förändra, dessa stereotyper för att det ska passa mig och mina syften.

Jag utnämnde mig själv till Miss Universum för att uppmärksamma och protestera mot dels skönhetsideal, dels egenskaper och personligheter en Miss Universum ska ha. Min Miss Universum var kort, rund, inte politiskt korrekt, hade åsikter om allt och hon var vresig och självvisk.

Profesora uppkom ur en känsla av att vara främmande och utanför i den akademiska världen. Hon var vildare än bilden jag själv hade av en akademiker, hon hade målade glasögon och kort kjol och sjöng sånger om Simone de Beauvoir, Hildegard av Bingen och Ellens Keys begrepp "Sambällsmoder". Jag har även varit nationalikonen Evert Taube. Jag ville ta plats och sjunga sånger med sjutton verser.

*I verket **Drottning eller Psyko** är jag en drottning som utför sitt dagliga värv i Stockholms innerstad. Verket handlar om kvinnans möjligheter att få sin röst hörd i offentligheten. På medeltiden hade kvinnan två möjligheter. Hon kunde vara född till drottning och då måste folket lyssna. Den andra möjligheten var att bli ett medium, en Kristi brud, som fick sina ord direkt från Gud. Vem är geni? Vem är galning? Vem är Drottning? Vem är Psyko?*

***Förortsindianen** har varit ett lokalt projekt med hela grannskapet inblandat som skådespelare och statister. En kvinna är på väg hem i natten och känner sig förföljd av en man som ska samma väg. Hon får panik och tänker att hon vill springa, men det gör hon inte. Istället går hon in i mörkret. När dagen gryr är hon kvar i skogen, förvandlad till en annan. Hon observerar och interagerar bland människorna omkring sig. När skymningen återigen faller händer något oväntat och hon får en bundsförvant. Filmen handlar om utanförskap, gemenskap, fördomar, identitet, systerskap och ställer frågan om vem som äger det offentliga rummet.*

Född 1976

Utbildad vid Konstfack

Verksam i Stockholm

NR 57, 2011. Olja på pannå

VATTNAS SPARSAMT, 2011. Olja på pannå

FYRA SMÅ RÄTTER, 2011-12. Olja på pannå

CONDITION, 2012. Olja på pannå

Stanna till någonstans i Sverige. Ta en fika, ät en dagens lunch eller bara se dig omkring – du är i en av Ylva Ceders målningar. Eller du skulle kunnat vara. För konstnärens miljöer finns inte i verkligheten. Målningarna är scener som hon skapat ur sitt inre. Scenerna är vardagliga och Ylva Ceder gör oss till medskapare i handlingen.

"Jag arbetar med måleri. Det är ett oerhört tidskrävande hantverk som jag älskar. Min utgångspunkt börjar ändå inte där. Jag har inre bilder som är scener och föreställningar, idéer uppkomna av fantasier om verkligheten. De iscensätter jag i målningar. Först gör jag skisser av mina inre bilder. För att kunna genomföra iscensättningen letar jag upp miljöer i verkligheten som någorlunda stämmer med de inre bilderna och dokumenterar dem. Bakom varje målning ligger alltså ett omfattande research-arbete. Utifrån vad som stämmer med verkligheten och det som är min fantasi och föreställning skapar jag en ny scen, en målning och ny plats som inte finns och som är regisserad av mig."

I **Fyra små rätter** känner vi igen Kinakrogen, lunchhaket som serverar kinesisk mat. Karmstolarna, väggglampan, den fanerade serveringsdisken och kaffebyggaren. Det hörs skramlande ljud från köket, kanske en radio på låg volym. Allt är välbekant och hemtamt men scenen är ändå surrealistisk. Det vibrerar.

Den senaste av Ylva Ceders målningar, **Condition** från 2012, skildrar en näst intill tom biograf. En enda åskådare sitter i salongen. Ylva Ceder använder ett perspektiv som gör oss delaktiga i scenerna i hennes målningar. Vi får låna ögonen från den som arbetar i gatuköket eller i kaféet. Här är vi biobesökare. Det knarrar i golvet där vi söker oss fram till vår plats i salongen. Stolarna luktar damm.

"Mina målningar är hyllningar till saker som kan uppfattas som obetydliga. Jag vill skapa dramatik och spänning kring vardagliga ställen, platser och miljöer och företeelser. Miljöerna som intresserar mig är här jag ofta en hatkärlek till, men stor respekt för."

Född 1938

Utbildad vid Konstfack

Verksam i Stockholm

VI HADE FEL – PARIS 1967, 1967/2012. Fotografi

Carl Johan De Geer är utbildad i grafisk form vid Konstfack och har främst varit verksam som konstnär. På 60-talet arbetade han som yrkesfotograf och undervisade bland annat på Christer Strömholms fotoskola. Carl Johan De Geer är också textilformgivare och författare, och han har dessutom gjort många tv- och filmproduktioner.

Carl Johan De Geer berättar hur fotograferingen gick till i Paris 1967.

*"Utställningen **Vi hade fel** uppstod när jag insåg att tv-serien *Mad Men* hade nått året 1967. Jag såg att mina bilder från samma år hade blivit moderna, att de knyter ihop dåtid och nutid. Dessutom finns det i dessa bilder en ambition att ta avstånd från modets otrevliga narcissism och arrogans och uppnå en naturlig stil. Slumpartade ögonblick utan egentliga arrangemang. Vi var en grupp konstnärer och formgivare som trodde att en värld fylld av färger, mönster och nyskapande musik kunde bli en bättre värld utan krig. Vi ville gärna ge tecknade serier och annan populärkultur samma status som *Hamlet* och *Aniara*. Vi ville kasta auktoriteter över ända. Den svenska du-reformen var en del av detta.*

Dagens Nyheter positionerade sig som en viktig del av du-reformen. Chefredaktören Olof Lagercrantz gjorde kultursidorna till en plattform för radikalt nytänkande. Därför blev jag lycklig när mode-reportern Rebecca Tarschys, bad mig följa med till Paris för att fotografera höstmodet 1967. Tarschys hade som journalist speglat tidens nya idé: Mode är konst. Hon ansåg, just därför, att de gamla franska modehusen var dömda att försvinna. De var för gammaldags, för elitistiska, för kapitalistiska. De reaktionära kvarlevorna från 1900-talets första hälft skulle bort. Tarschys sa till oss att vi kunde uppträda hur som helst, det gjorde inget om vi blev portförbjudna, eftersom ställena ändå inte skulle finnas kvar året efter.

I vår lilla trupp på fyra personer ingick, förutom Tarschys och jag, modeformgivaren Gunila Axén samt min dåvarande hustru, konstnären Marie-Louise De Geer. Vi uppträdde hyfsat och vi fick låna plagg på nästan alla modehus. Vi gick inte bara till de gamla välkända, de som vi trodde måste försvinna. Några av husen var moderna och framåtriktade: Paco Rabanne, Schreiber & Hollington och Cour-règes. De hade sitt existensberättigande därför att de var konstnärligt begåvade, tyckte jag. I motsats till sådant som Christian Dior, som jag då tyckte, löjeväckande tweedkläder. Bilderna, tagna mitt på Champs-Élysées, visar ju nu begåvat formgivna plagg, sydda med enastående hantverksskicklighet. Jag var då blind för detta; jag ansåg att de bara var borgerliga. Tidens värsta skällsord.

Jag älskade bilar. Kanske är det inbillning, men är inte skärpan ibland bättre på bilarna än på Gunila och Marie-Louise?"

Född 1976

Utbildad vid Konstakademien i München

Verksam i London

LET ME FEEL THE FIBRE OF YOUR FABRIC, 2013. Blandteknik

Norrköping – industristaden. Under 1800-talet tillverkade Norrköping hälften av all textil i Sverige. Här fanns inte mindre än 75 industrier inom den textila näringen. Den här starka industriella traditionen i staden har stått som utgångspunkt för den tyska konstnären Claudia Djabbari.

I sina installationer använder Claudia Djabbari skulpturer som föreställer vardagliga föremål. Hon kombinerar skulpturerna med produkter hämtade från industrin – en slags industriella symboler. Hon är mycket noga med att tillverka alla skulpturer själv. Det hantverksmässiga i varje del har stor betydelse för henne.

Inför den här utställningen har Claudia Djabbari studerat hur kemtvättar ser ut och hur de arbetar. Med kemtvättarnas speciella estetik som utgångspunkt har hon gjort installationen *let me feel the fibre of your fabric*. Installationen består av sjok av hängande tyger i olika material, galgar, torkställningar, skyddskläder m.m.

Claudia Djabbaris installationer ser ofta tillfälliga och oordnade ut på något vis. Där finns flyttkartonger och packmaterial. Objekten är ouppackade eller står staplade, som om de vore tillfälligt placerade i väntan på en tydlig struktur. Ändå är allt är mycket medvetet estetiskt visualiserat.

I sin konst utgår Claudia Djabbari från personliga iakttagelser och sitt eget förhållande till varje objekt. Men hon vill också komma åt vår kollektiva självbild och ifrågasätta den. Vilka arketyper omger vi oss med?

"I mitt arbete undersöker jag hur sociala strukturer och geopolitiska förhållanden påverkar formen. Och hur vardagslivet kan omsättas till ett eget personligt formspråk."

Claudia Djabbari är född och utbildad i Tyskland, och numera verksam i London. Hon har deltagit i ett stort antal internationella utställningar, men har aldrig tidigare ställt ut i Sverige. Precis som här i Norrköping brukar de installationer hon gör utgå från platsen där utställningen visats. Claudia Djabbari har gjort allt från ett koncept för ett fiktivt hotell intill Kaspiska havet – Grand Hotel Djabbari – till en installation i en bilverkstad där smutsiga verktyg, burkar och annat är ordnade efter ett extremt pedantiskt och estetiskt mönster.

1928-1976

MAO-HOPE MARCH, 1966. Video

Öyvind Fahlström var en av Sveriges internationellt mest kända konstnärer under 60-talet. Under många år bodde han i New York där han utförde happenings och performance tillsammans med andra konstnärer. Han arbetade inom en mängd olika genrer och var oerhört produktiv. I sin konst berörde han ofta sociala och politiska frågor. För många i Sverige blev Öyvind Fahlström ökad när han i ett tv-program stoppade en pipa och sedan rökte vad han påstod vara hasch.

I videoverket *Mao-Hope March* kan man se en performance där ett demonstrationståg vandrar på New Yorks gator. De bär på plakater föreställande komikern och tv-profilen Bob Hope. Bland hans mångåtergivna porträtt har ett plakat med Mao Zedongs ansikte smugit sig in. Den kände radioprofilen Bob Fass var en av Öyvind Fahlströms favoritreportrar. Han anlätades av konstnären att göra intervjuer med förbipasserande. De gör spontana och förvirrade tolkningar av skådespelet de ser framför sig och försöker svara på frågan om de är lyckliga och i så fall varför.

1966 deltog Öyvind Fahlström som en av tio konstnärer i projektet *9 Evenings: Theatre and Engineering* i New York. Tillsammans med 30 vetenskapsmän, ingenjörer och några av tidens mest namnkunniga konstnärer som till exempel Robert Rauschenberg och John Cage framfördes olika performance under nio kvällar. I Öyvind Fahlströms akt, teaterstycket *Kissed Sweeter than Wine*, ingick filmen *Mao-Hope March*. Den visades senare som ett enskilt verk i hans separatutställning på Janis Gallery i New York 1973.

Unni Gjertsen

Norrköpings Konstmuseum

Född 1966

Utbildad vid Trondheim Academy of Fine Art

Verksam i Oslo

Stadsbiblioteket

Rådhuset

Marielund

MOVES FOR NORRKÖPING, 2013. Blandteknik

Kristinaplatsen. En ung tjej står och dirigerar de gående mot Konstmuseet. Kom hit, hitåt ska ni! Det här är en viktig bild i Unni Gjertsens verk *Moves for Norrköping*. Liksom i sina andra verk använder hon själva platsen som utgångspunkt. Hon menar att Norrköpings Konstmuseum är en vacker byggnad, men att platsen framför museet är problematisk. Det är en stor yta och det är långt till entrén. Väl inne i museet kan man däremot reflektera och uppleva i avskildhet från världen utanför. *Moves for Norrköping* handlar på sätt och vis om konstens kraft.

"Jag arbetar med affirmationer. De strategier vi själva skapar och som har med rum att göra."

I sin konst utforskar Unni Gjertsen de berättelser som uppstår på den plats där vi för tillfället befinner oss. Och hon är intresserad av hur vi förändrar vår världsbild när vi förflyttar oss från en plats till en annan. Resor, resedagböcker, geografi och kartor är därför viktiga i hennes arbete.

"Jag tycker om element som arkitektur, kartor, kropp och rörelse. Jag vill arbeta med attityden att saker kan förändras, och att det är lätt eftersom man är så stark. Det blir på gränsen till humor, men inte mindre verksamt på grund av det. En inspiration har varit Charlie Chaplin i filmen The Dictator från 1940."

Moves for Norrköping består i sin helhet av fem motiv. En ung dansare utför rörelser i Norrköpings arkitektur. Hon bär, skjuter och lyfter arkitekturen. Hon är handlingskraftig och hon tar makten i stadsrummet.

Unni Gjertsen vill att de unga ska känna på hur mäktigt det är att ta sig plats i stadsbilden. Därför har hon även involverat ungdomar från konstprojektet Konst-PIMPA i Marielund. Här har hon utbildat unga guider som berättar om bilderna för besökarna på de fyra platserna.

Varje fotografi har screentryckts i hundra exemplar som signerats och visas i strikta högar under glasskivor. Vid varje visning lottas flera bilder ut till besökare. Genom en ceremoni där guiden lyfter på glaset och plockar fram bilden blir den högtidligen överlämnad.

Allt detta – fotografering, workshop, guidningar och utlottning – ingår i Unni Gjertsens verk och skapar tillsammans en berättelse om Norrköping. Om vårt eget förhållande till staden och om lusten, viljan och behovet att ta plats i stadsrummet.

Delaktiga i skapandet av verket: David Torell, fotograf/Vanessa Hansson, dansare

Jepppe Hein

Född 1974

Utbildad vid Det Kongelige Danske Kunstakademi

Verksam i Köpenhamn och Berlin

MODIFIED SOCIAL BENCH #4, #7, #9, #10, F, G, N, Q, 2005–2008. Målat stål

Konst är ett effektivt sätt att kommunicera. Som Jepppe Hein gör när han placerar ut näst intill obrukbara bänkar i parker och i stadsmiljö. Vad kommunicerar han då? Han vill att vi ska bli mer aktiva, både i vårt tittande och i vårt sittande. Och han utmanar vår syn på konsten som något upphöjt.

"I museer är relationen mellan betraktare och konstverk redan bestämd, men ett offentligt verk ger en möjlighet för betraktaren att släppa sin blygsel och sin respekt gentemot konsten."

Jepppe Hein har gjort sig känd genom att utmana konstens roll på olika platser och i olika sociala sammanhang, både genom utställningar och genom offentliga verk. Hans fokus ligger på att göra oss uppmärksamma på relationen mellan betraktaren, konstverket och miljön. Och Jepppe Hein använder skulptur för att kommunicera. Skulptur fungerar bra eftersom han vill nå oss genom direkta och fysiska upplevelser snarare än genom passivt seende och teori.

I Jepppe Heins konstnärliga produktion finns en stor mängd offentliga konstverk, bland annat i USA och Australien. Hans verk uppmuntrar alltid till aktivitet på platsen – det kan handla om att försöka undvika vattenstrålar, kika i ett kalejdoskop eller hitta fram i en klurig spegellabyrint.

Sedan några år tillbaka har Jepppe Hein arbetat med bänkar i offentlig miljö. Han är intresserad av bänkarnas arkitektoniska och sociala funktion. De bänkar som finns i vår offentliga miljö kan vara både allmän sittplats och en mer privat viloplatz. Jepppe Heins *Modified Social Benches* har lånat formen från vanliga parkbänkar, men han har ändrat den något för att vi ska få en fysisk utmaning när vi sätter oss. Här kan vi ligga, halvsitta, hänga, klänga. Eller så är bänken helt obrukbar. Det är också en utmaning för oss.

"På grund av bänkarnas förskjutna former blir de någonting mitt emellan ett obrukbart objekt och en fungerande möbel. Därmed visar de på motsättningen mellan konst och funktionella objekt."

Jepppe Hein vill att vår upplevelse av platsen kan bli mer aktiv när vi använder hans konst. Bänkarna har också en social funktion. De uppmuntrar till kontakt mellan dem som sitter och dem som går förbi. Samtidigt har bänkarna egna skulpturala kvaliteter och inbjuder oss att gå runt och igenom deras former.

Modified Social Bench #10, 2005. Järnvägsstationen, Norrköping

Courtesy of Jepppe Hein Berlin; 303 Gallery, New York and Galleri Nicolai Wallner, Copenhagen

Född 1974

Utbildad på Konstlinjen, Lunnevals konstscola

Verksam i Linköping

Syltenberget

14

PALACE, 2013. Trä

SITT SOM HAFFA, 2013. Trä

Ett virrvarr av brädor. Former. Planteringar. Fredric Ilmarsons verk *Palace* är placerat på Syltenberget, en grön kulle som var stadens första rekreationsområde och promenadstråk. Här intill låg området för Konst- och industriutställningen i Norrköping 1906. Tidigare var det mycket liv och rörelse här, precis som på nöjespalatset Palace inne i stan. Och nu när Palace inte finns kvar, måste människorna i Norrköping hitta sina egna oaser i city.

Skulpturen *Palace* är byggd för att gå in i, klättra på, känna på. Fredric Ilmarson menar att har vi väl tagit oss ut till Sylten så ska vi få en belöning genom att kunna sitta på och använda skulpturen.

Annat är det med *Sitt som Haffa* som är placerad i Hästkodammen, den får vi se på avstånd. En stor och absurd figur samsas med husfasader och arkitektur istället för grönska och en öppen himmel. Karaktären är skapad ur Fredric Ilmarsons föreställningsvärld och de slumpfaktorer som påverkar skaparprocessen. Verkets titel syftar till en fras som fanns sprejad på en mur i Vasaparken under många år när konstnären var ung och bodde i Norrköping.

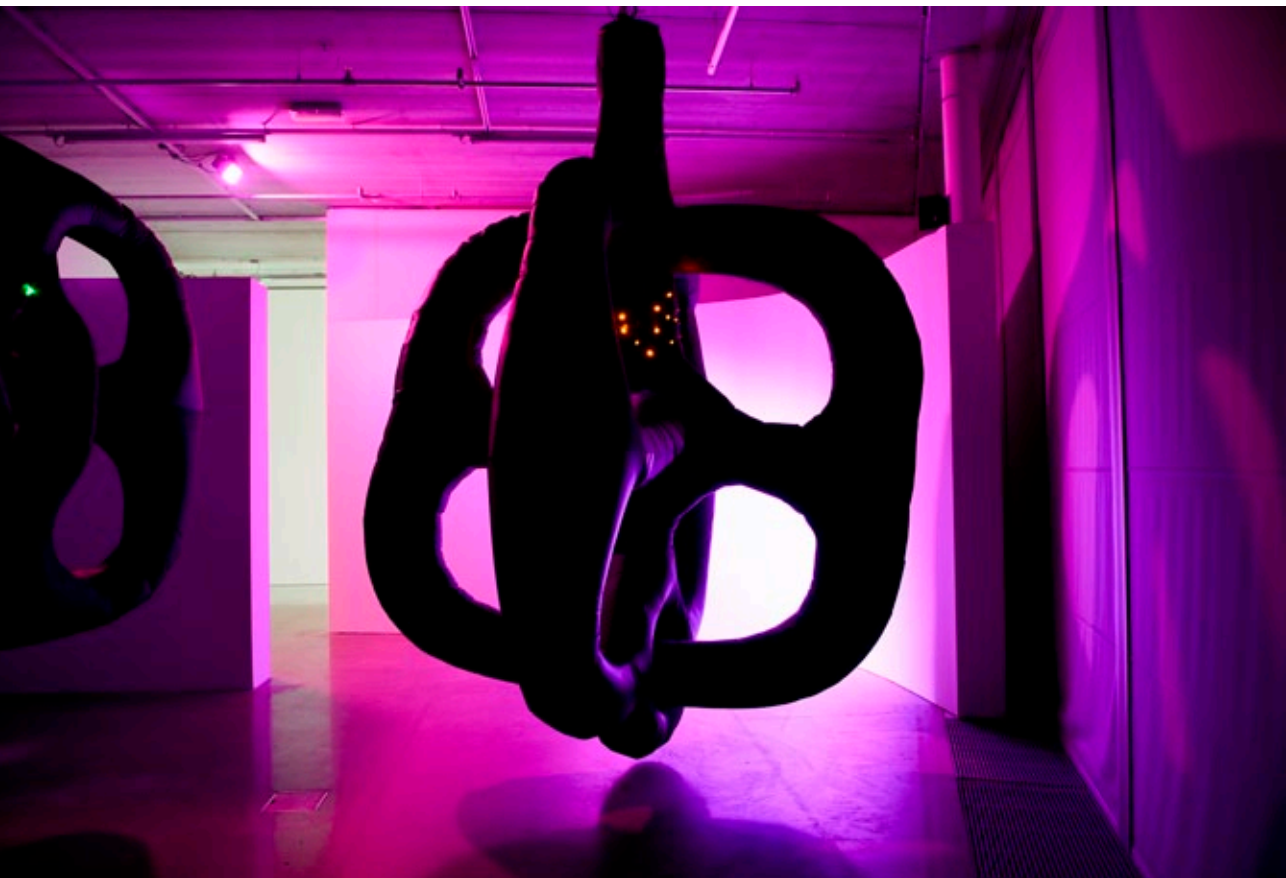
Materialet i båda verken är sådant som blivit över vid olika byggen. Samlandet av material är en viktig del av Fredric Ilmarsons process. Han kan till exempel hitta träbitar på bakgårdar och parkeringar eller i containrar uppställda i staden. Det får gärna vara väderbitet och åldrat material.

Fredric Ilmarson kommer ursprungligen från Norrköping men bor nu i Linköping. Han är en konstnär som arbetar med många konstnärliga uttryck, till exempel musik. Han bjuder gärna in andra kreatörer i sitt arbete och det färdiga resultatet kan bli en bok, en utställning eller ett improviserat musikstycke. Den ena skaparformen särskiljs inte från den andra.

Frihet är viktigt för Fredric Ilmarson. Men det finns det också en utmaning i begränsningarna runt skapandet – rummet och ekonomin eller vad man har att förhålla sig till. Det är komponenter som också påverkar det som skapas. Utifrån de rådande omständigheterna hittar han ett driv och en lust som startar hans intuitiva process.

"Jag jobbar med omgivning, direkthet och känslan man får av materialet. Slumpen är en bundsförvant. Jag jobbar i sann nybrutalistisk anda. Direktheten och strävan efter att gå ifrån upptrampande stigar är viktigt för mig. Såga av grenar man sitter på och gärna måla in sig i hörn. Med musik i örat följer man attacken, rytmen och melodiernas utspel. Pulsen i städer och lugnet på landet. Att göra istället för att prata, att uppleva istället för att tolka."

Palace, 2013. Syltenberget, Norrköping © Fredric Ilmarson 2013

Född 1974

Utbildad vid Konstfack

Verksam i Stockholm

THE NERVOUS MANIFOLD, 2013. Blandteknik

En abstrakt balett, ett mörkt rum med skulpturer som får liv, de dansar och andas. Vi har fått tillträde till en annan värld, en annan tillvaro.

Med sitt alldeles speciella uttryckssätt bjuder Matti Kallioinen oss på resor inuti oss själva. Genom att kombinera ljud, ljus och rörelse tar han hela vår uppmärksamhet i anspråk. Det är lätt att förlora sig i upplevelsen.

"Jag vill framkalla en känsla av att gå in i en annan värld, en upplöst drömvärld som trots att den i huvudsak är abstrakt triggas konkreta, engagerande känslor. Jag söker efter kopplingar mellan intryck från olika sinneskanaler, framförallt det sedda och det hörda. Det är som om jag försöker komma åt något slags djupare mentala enheter, en verklighet bortom summan av de enskilda sinnesintrycken."

Med hjälp av sin konst vill Matti Kallioinen undersöka de hypnotiska sammanhang som uppstår när flera sinnen aktiveras samtidigt. Han vill hitta kopplingar mellan våra olika sinneskanaler. Och han vill undersöka hur våra sinnen förhåller sig till rummet och till tiden.

Matti Kallioinen har sedan en tid tillbaka arbetat med rumsliga omslutande installationer som innehåller avancerad teknik. Han har utvecklat en egen metod för att skapa sina pneumatiska skulpturer sydda i vindtyg, som får liv med hjälp av programmerade fläktar. Uttrycket förstärks genom blinkande ledlampor, rök och konstnärens specialkomponerade musik, allt mycket precist förprogrammerat. Matti Kallioinens sökande efter hypnotiska, organiska rörelser har lockat fram den här speciella formvärlden som har blivit hans kännetecken.

"Det är som att befinna sig inuti något levande som man inte riktigt vet vad det är eller var det börjar och slutar. Men kanske att man ändå känner sig lite hemma."

Verket *The Nervous Manifold*, är ett sådant multisensoriskt verk. Det är en artificiell värld som väcks till liv när vi träder in i rummet.

Matti Kallioinen erbjuder oss att kliva rakt in i oss själva. En arkaisk plats där livet pulserar. Vår inre plats – en urplats.

Född 1976

Utbildad vid Kungl. Konsthögskolan

Verksam i Stockholm

INTÅG/UTTÅG (EFTER NILS WEDEL), 2013. Blandteknik

I Konstmuseets trapphus är det action. Människor i färgglada kläder bär abstrakta målningar och bruksföremål i en festivalliknande parad. Väggmålningen gjordes av konstnären Nils Wedel 1946 inför invigningen av Norrköpings Konstmuseum. **Konsternas intåg** återskapas nu i allkonstverkets form med dräkter, målningar, skulpturer och performance.

Martin Karlsson Tebus har under många år arbetat med konst som på olika sätt levandegör historia. Han arbetar platsspecifikt, ofta med utgångspunkt i tidigare konstnärers verk. Hans projekt handlar om platsernas relation till sin egen historia, särskilt konstens inflytande på den. Genom kommentarer och tillägg till konsten som gjorts på platsen tidigare väcker Martin Karlsson Tebus frågor om konstens roll och förmåga att uttrycka tendenser i tiden, dess sociala och ekonomiska bibetydelser, och hur dessa ofta förändras över tid.

*"Folkhemsmodernisten Nils Wedels monumentala väggmålning **Konsternas intåg** nådde stor uppmärksamhet när den skapades. Trots det är Wedel inte särskilt känd idag. Men ur ett mer samtida, postmodernt (mitt) perspektiv, framträder hans väggmålning dock, både i uttryck och intention, som långt mer intressant än vad Wedels rykte gör gällande. **Konsternas intåg** kan utan ansträngning både anses vara politisk, berättande, dokumentär, tekniskt nyskapande och kanske framförallt hyllande den modernistiska abstrakta konstens idé. Detta och mycket annat rörande målningens tillblivelse har intresserat mig som utgångspunkt till mitt verk för Norrköpings Konstmuseum och **Acting in the City**.*

*Konkret innefattar projektet flera delar, där alla förhåller sig till **Konsternas intåg** som ett slags manuskript eller scenanvisning där den fysiska gestaltningen främst bör betraktas som en rekvisita som pekar på ett uppförande närmast i allkonstverkets form. Där finns bland annat flera målningar i målningen som aldrig existerat i verkligheten och vissa av dessa kommer nytillverkas. På samma sätt förekommer där både skulpturer och konsthantverk, som skapas/återskapas i samarbete med hantverkare, konsthantverkare och konstnärer i Norrköping. Vidare antyder målningen en rörelse, en aktion, ett intåg eller snarare ett uttåg, där aktörer i dräkter framför konsten i vad man kan föreställa sig det offentliga eller publika rummet. Detta kommer i utställningen gestaltas genom att konstverket presenteras mobilt, att det är flyttbart och kan exempelvis exponeras utombus, som ett slags gatuperformance."*

Delaktiga i skapandet av verket: Marie Söderholm, keramik, Michael Maasing, smide,

Åsa Kummu, textil, Magnus Sandström, snickeri

Född 1966

Utbildad vid RMI Berghs och Konstfack

Verksam i Stockholm

MANTRIC MUTATION, 2004–2011. Blandteknik

Ur Norrköpings Konstmuseums samlingar, utställningsversion 2013

Gunilla Klingberg skapar mentala och påtagliga rum där hon återanvänder redan existerande former och uttryck. Elementen är bekanta – mönster, logor ofta hämtade från konsumtionskulturen. Det massproducerade blir omskatat till något nytt och unikt.

Verket i utställningen är en omarbetning av *Mantric Mutation*, som sedan 2011 tillhör Norrköpings Konstmuseums samlingar. Gunilla Klingberg har genom placeringen av verket i museets övre trapphall justerat måtten och bearbetat folien som tidigare var orange till en variant i svart och vitt.

Vi stiger in i något som kan upplevas som ett rum med två väggar. Texterna som är titlar hämtade från New Age-gurun Deepak Chopra, kan tolkas kritiskt. Spegelkloten består av sammansatta övervakningsspeglar, sådana som man vanligtvis ser i butiker. Reflektionen i kloten skapar en slags visuell rundgång. De speglar omgivningen men även vi betraktare återspeglas i en oändlighet. Vi blir alla del av denna kosmiska rörelse.

I sin installation har Gunilla Klingberg arbetat med reproducerade symboler och logotyper från lägriskedjor och livsmedelshandeln. De välkända tecknen uppenbarar sig först när vi närmat oss verket och låtit oss omslutas av den förföriska och lockande miljön.

Med sin konst utforskar Gunilla Klingberg relationen mellan materiella och immateriella värden. Verket öppnar upp för en mångtydighet i tolkningen av samtida visuella uttryck. Hon låter kommersialism, andlighet och estetik mötas på ett oväntat sätt. Har konsumtion blivit vår tids mest lättillgängliga livsåskådning? Eller gäller det omvända förhållandet, att andlighet idag marknadsförs och konsumeras som varor?

CF

Jenny Berntsson, född 1978,
Utbildad vid Kungl. Konsthögskolan
Verksam i Stockholm

Felice Hapetzeder, född 1973
Utbildad vid Konstfack
Verksam i Stockholm

Stadsbiblioteket 2

KONSTÖN, 2013. Blandteknik

Local A. har sedan 2009 arbetat med projekt som involverar grupper av människor i skapandet av verk. **Konstön** avslutar utställningsserien *Workshop as research* som har bestått av liknande projekt i Malmö och i Uppsala.

*"Under ett års tid har det pågått en process för att genomföra **Konstön**. Det startade med idén om att skapa ett verk som sträckte sig bortom och utanför Norrköpings centrala delar. Vi fastnade för Skärblacka, en bruksort i Norrköpings kommun som tillsammans med Norrköpings stadsbibliotek bildar de två utställningsplatserna för Konstön.*

*Det har sedan en tid tillbaka funnits en plan på att utveckla Ön i centrala Skärblacka till en skulpturpark. Här kom **Konstön** att bli det första verket. Projektet har inspirerats av romanen *Flugornas herre* av William Golding. Genom att studera romanens nattsvarter vision om människan och ändra följden till skapande i stället för våld, sattes en positiv mental process igång.*

Om man uttryckte ett partipolitiskt obundet deltagande i samhällsdebatten på annat sätt än att delta i demonstrationer, skriva på listor och så vidare, hur skulle det i så fall se ut? Kan det vara att delta i ett konstprojekt som statuerar exempel på att små röster också har något att tillföra när det gäller hur vi utvecklar ett samhälle. Hur kunde det uttryckas genom form? Vad skulle man börja med, vad skulle 12-åringar ta sig till om de hamnade på en öde ö? Skulle det vara att skapa ett gömsle, ett skydd? Vi bestämde oss för att testa den teorin och utveckla temat Gömsle tillsammans med Mosstorpskolans 5:or i en workshop. Barnen fick bygga var sitt litet gömsle, vara med och utforma och bygga större gömslen i grupp och vara med och filma videomaterial till det slutgiltiga verket.

För att vända på perspektiven, riktade vi oss även utåt mot Norrköpings vänort Riga. Genom en resarcheresan med Anna, Love, Moa, Moa, Henrik och Josefin från Skärblacka och Norrköping, undersökte vi utställningspolitik och olika typer av historieskrivning. Erfarenheten av att åka till Lettland, som under nittonhundratalet ockuperats av två militära stormakter, ställde definitioner av centrum och periferi i ett annat ljus. I videodelen syns deltagarna från resan bara när de roterar kameran ett varv, en symbolisk revolution mot en ondska som idag kan utläsas i siffror över mördade under nazismens pogromer men som uppenbarligen finns inbyggd i den mänskliga naturen."

Se video: www.hapetzeder.com/konstonlocala.html

Född 1965

Utbildad vid universitetet i Dresden

Verksam i Berlin

FUTURE PAST PERFECT PT.2 (CITÉ RADIEUSE), 2012. Video, plywood

Om man bygger ett stort bostadsblock för över 1 600 personer, kan man få in både service och arbetstillfällen i byggnaden. Varje bostadsblock kan på så sätt bli självförsörjande små städer och man frigör stora grönytor för rekreation runt byggnaden. Det här var en ideologi som växte fram ur det enorma behovet av nya bostäder efter andra världskriget. Under slutet av 40-talet ritade den schweiziske arkitekten Le Corbusier flera sådana så kallade *cité radiouse*, strålande städer. Den mest kända ligger i Marseille. Städerna uppfördes helt i modernistisk stil med färdiga moduler i betong och supermoderna detaljer såsom starka färgfält, matchande brevlådor och genomarbetade strömbrytare och dörrhandtag.

I filmen *Future past perfect pt. 02 (cité radiouse)* har Carsten Nicolai fångat de arkitektoniska detaljerna i Le Corbusiers bostadsblock i Nantes. Till en början talar arkitekten och de tomma ytorna för sig själva. De boende kommer in i bilden och ger byggnaden liv. Deras levnadsvillkor tar överhanden. Utan dem  r platsen bara en form.

Bilderna av arkitekturen samspekar med musiken, som  cks   r en stor del av verket. Förutom konstnär  r Carsten Nicolai musiker och han uppträder under namnet Alva Noto. Tillsammans med sin musikaliska partner pianisten Ryuichi Sakamoto har han ljudsatt filmen. Det melodiska pianospelet ligger som en behaglig matta medan Alva Noto skjuter elektroniska pilar genom bilderna.

Genom sitt konstnärliga uttryck vill Carsten Nicolai sudda ut gränserna mellan olika konstformer. Själv  r han utbildad landskapsarkitekt, men arbetar både som konstnär, musiker och kompositör. Carsten Nicolai  r inspirerad av vetenskapens sätt att arbeta och använder därför ofta matematiska mallar och regler, men han kan lika gärna utgå från felaktiga och slumpmässiga strukturer.

Född 1972

Utbildad vid Konsthögskolan Valand

Verksam i Stockholm

Hageby

15

TUSEN SPÅR I EN OCH SAMMA KARTA, 2013. Blandteknik

Katarina Nitsch arbetar med platsen och människor som finns där. Hon undersöker vad som händer med konsten och med upplevelsen av den när verket involverar människor som på något sätt är knutna till platsen.

"Tänk dig en karta. Det är både en karta och ett landskap. Du ser linjer och tecken för vägar och vattendrag, öar, skogar, kullar, berg, byggnader, broar, stigar och fält – aha! tänker du, och sätter fingret mot pappret, den platsen känner jag igen, där har jag varit.

Du lyfter blicken från kartan och ser dig omkring. Titta! Där är ju bron! Nu börjar hjärtat banka, du måste bara se efter. Du går över bron och ser ner på vattnet som porlande delar sig mellan runda stenar, grenar och en stock. På botten skimtar ett cykelhjul och en flaska. Vid brofästet står resterna av en gammal stenmur. Du vet precis, du rafsar bort kvistar och löv, du lyfter på stenen och – där ligger den!

Det ena läggs till det andra och så småningom träder en bild fram.

– Är det en rebus?

– Ja, kanske är det en rebus. Och så är det en karta.

De senaste åren har jag rest och arbetat i bland annat Damaskus, Hebron, Mölndal och Harlem, i ett palestinskt flyktingläger utanför Amman, med en konstscen inhytt i ett förfallet köpcentrum i Harare, och i DuNoon – en förort till Kapstaden dit många ekonomiska och ekologiska flyktingar från grannländerna anländer.

Jag intresserar mig för hur enskilda människors liv och öden formas av stora politiska skeenden och av de system som skapar ett samhälle, hur människor agerar för att skapa plats och handlingsutrymme, och hur alltings färdande – information, bilder, människor – länkar samman platser och erfarenheter. Vad är det för berättelser, erfarenheter och uttryck som träder fram ur alla flöden och förflyttningar och hur kan de gestaltas? Olika föremål och företeelser som till ytan inte tycks ha något samband visar sig i själva verket höra ihop på det mest självklara sätt. Ett 7 000 år gammal sålskelett, en vävmaskin från 1800-talet, ett krig i Somalia och en förälskelse i Colombia är delar i en rebus eller öar i en och samma karta – berättelsen om en specifik plats och dess historia vävd av tusentals enskilda människors levnadsöden.

*Hageby byggdes som en del av miljonprogrammet under 50-, 60- och 70-talen och är Norrköpings största stadsdel. Idag bor det cirka 8 500 människor med ursprung i 95 olika nationer i Hageby. I workshopserien Hageby Acts har jag i dialog med Hagebybor tagit fram underlaget till verket **Tusen spår i en och samma karta**. Verket gestaltar delar ur berättelser om olika vägar som lett till Hageby."*

Tusen spår i en och samma karta, 2013. Detalj © Katarina Nitsch/BUS2013

Mouldlife
Platsil Gel
B

ottobock

Medien-Material-laden

6

VINYL

Född 1944

Utbildad vid Skånska Målarskolan, Linköpings och Stockholms universitet

Verksam i Linköping

Garvaregatan 9

UTOMJORDING 3, 2013. Blandteknik

UTOMJORDING 4, 2013. Blandteknik

En del människor blir besatta av fasader. De vill trycka sig intill dem och nästan smaka på dem. Stina Opitz är en av dem.

När Stina Opitz kom till Norrköping första gången blev hon helt förälskad i staden som hade en air av slumrande och sliten före detta storstad över sig. Hon såg boulevarderna, hamnen, sjöfåg-larna och de vilda vattenfallen i det då öde industrilandskapet. Och många tomma brandväggar.

För att välja placering av sina verk sökte Stina Opitz upp Norrköpings typiska industrimiljö. Hon föll för en stor putsad fasad till en tidigare industrilokal där hon placerat en skulptur. Den andra placerade hon mitt i city. Utomjordingarna har en udda och omöjlig placering på fasaderna och ger en skruvad upplevelse. På grund av placeringen blir de realistiska skulpturerna verkligen anonyma och främmande. Det är typisk för Stina Opitz konst. Hon använder sig ofta av vardagliga och bekanta objekt i sin konst oavsett om hon gör installationer, skulptur, videofilm eller rörliga objekt. Vi tycker att vi känner igen det vi ser, men det har samtidigt förvandlats till något främmande. Så som i *Utomjording 3* och *Utomjording 4*.

"En realistisk kvinnoskulptur hänger högt uppe på en vägg. Kvinnan ser ut att vara i en utsatt situation. Eller är hon bara en osynlig iakttagare, som hittat ett gömställe, "a fly on the wall" som oupptäckt registrerar det liv som pågår nedanför henne på gatan? Eller spelar hon en roll i en par-courlek? En cliffhanger i ett drama som aldrig når sin kulmen?"

Till Norrköping kommer många för att söka uppehållstillstånd eftersom Migrationsverkets huvud-kontor ligger här. Kanske verket med kvinnorna hängande på väggen försöker beskriva känslan av att vara anonym utan tillhörighet i en stad där de flesta hittat sina platser? Eller är positionen på väggen ett tecken på det osäkra tillstånd vi alla befinner oss i mellan existensens ytterligheter?"

Trots att figurerna på väggen ser helt mänskliga ut antyder titeln att de kommer från en annan planet. Som sådana har de möjligen andra egenskaper och förmågor än vi andra och att hänga på en vägg är kanske ett naturligt tillstånd för dem. Örnen har landat. Främlingen har sökt sitt spår. Utomjordingen sugit sig fast. Varthän det bär är en öppen fråga."

Född 1980

Utbildad vid Konsthögskolan i Malmö

Verksam i Malmö och Stockholm

HÖR MASKINERNAS SÅNG, 2009. Blandteknik

Ur Norrköpings kommuns samling för depositionskonst

Målningen *Hör maskinernas sång* är skapad med utgångspunkt från ett vykort som föreställer Norrköping i en tid då fabriker i stadens centrum var i bruk. Viktor Rosdahls version är till skillnad från förlagan en dystopisk gestaltning av industri och tillverkning där den mörka röken från skorstenarna aggressivt tar över staden. Produktion och arbetets villkor är teman som återkommer i hans berättande måleri.

Fotografier och äldre målningar fungerar ofta som förlagor i Viktor Rosdahls process. Men perspektivet förskjuts ofta och historien skrivs om. I sina visuella berättelser återkommer han ofta till politiska frågor och maktstrukturer.

Han målar ibland på objekt som hittats på gatan. I fallet med *Hör maskinernas sång* utgör en kanttött presenning målarduk. Viktor Rosdahl skapar ofta en detaljerad bildberättelse och arbetar med motivet under lång tid. I slutskedet bjuder han gärna in slumpen genom att till exempel hälla färgen på målningen.

Viktor Rosdahl är intresserad av hur det offentliga rummet används och vill gärna att det diskuteras. Han är kritisk till hur städer har byggts utifrån principen att människor bara ska konsumera och arbeta. Estetiken i det offentliga rummet är ett maktmedel – i en bättre värld skulle det användas för att skapa platser där människor kan och vill leva.

Titeln till verket är tagen från en låt av kampgruppen Knutna nävers skiva *De svarta listornas folk* och syftar på den omfattande åsiktsregistrering och svartlistning som bedrivits på svenska arbetsplatser.

"Jag vill även att titeln kunde anspela på glappet mellan optimismen i sången och verkligheten. Maskinernas sång kan också vara surret av annalkande bombplan, på ett liknande vis som i slutscenen till Roy Anderssons film Du levande."

SE

Född 1978

Utbildad vid Bildkonstakademin i Helsingfors

Verksam i Helsingfors och Stockholm

DU UTAN JAG, 2011/2013. Blandteknik

ATT VECKLA UT, 2013. Blandteknik

EFTERKLANG, 2013. Blandteknik

Ståhlboms silo i centrala Norrköping. Byggnaden är sliten och nergången. Det är en spännande och utmanande plats som är intagen av den finske konstnären Hans Rosenström. Varje våning i silon har sin egen karaktär och konstnären utnyttjar det. I de tre olika våningsplanen har han gjort installationer med olika uttryck.

Konstnärerna i *Acting in the City* har valts för att de ofta arbetar i relation till platsen där verket kommer att upplevas. Det gäller även Hans Rosenström. Hans konst skapar situationer, där det slutliga verket egentligen handlar mer om själva upplevelsen än om ett specifikt konstobjekt. Hans Rosenström vill att betraktaren i slutänden möter sig själv och sin egen närvaro. Här och nu. Genom att arbeta med ljud som aktiveras av besökarens närvaro i installationerna gör han oss till mer än betraktare. Vi blir också medskapare av verket.

"Att vara känslig för kontexten och därmed knyta ihop verket med platsen och tiden den upplevs i är för mig ett sätt att ta in betraktaren, göra henne delaktig i verket."

När Hans Rosenström gör en utställning låter han till stor del rummen tala för sig själva. Installationerna är minimala gester som utnyttjar platsens karaktär. Verken handlar om vår relation till rummet, hur vi upplever omgivningen genom våra sinnen. Hur underkastade vi är våra sinnen. Det handlar om närvaro helt enkelt.

Ett exempel är verket *Du utan jag* i silons första våningsplan. Det är en ljudinstallation, inspelad med två mikrofoner – binauralt – en effekt som gör att ljudet upplevs tredimensionellt. Det är ett mycket intimt verk som man bara kan uppleva en och en.

"Jag har valt att installationen ska upplevas av en person i taget för då är man som betraktare mest känslig för sin omgivning. Man är konstant på sin vakt. Verket skapar ett möte, som egentligen är en illusion. Därmed blir mötet ett möte med de egna sinnena, ett möte med dig själv."

Född 1985

Utbildad vid Chelsea College of Art and Design, London

Verksam i London

ORGAN OF ADMITTANCE, 2013. Blandteknik

Något har hänt på en ö. Vad är det för konstig farkost? Har någon byggt den för att fly från jorden? Har den landat eller håller den på att byggas? Är det en produkt av en tvångsmässig idé som har genomförts och sedan övergivits?

Konstruktionen består av en mängd långa mjuka slangar och påminner om ett tarmsystem. Det känns som om det inre har krupit ut och det yttre håller på att slukas upp. I motsats till den kaotiska härvan är farkostens ramverk mycket välorganiserat. Här finns stöd och plattformar tänkta att koppla ihop och lyfta upp fem kroppar. De har remmar och hållare för fötter, ben och rygg. Men varför? Är det för att hålla fast personerna eller är det för att skydda dem? Verket väcker tankar om konflikten mellan njutning och kontroll, mellan trygghet och förträngning – en tvetydig idé om samhörighet. Det är tydligt att något hänt eller ska hända här. Själva frånvaron av de fem kropparna gör att vi undrar vilka de är och vad den här ”gruppen” har för betydelse. Vad har hänt? Och varför?

Vid sidan av den fysiska scenen har Natasha Rosling producerat ett ljudverk. Genom det leder hon oss djupare in i berättelsen om farkosten och de tillhörande karaktärerna.

”Here, a set of internal voices evolve, whom shift and swing between comfort and dispute. Traces of narrative, memory, and embodiment, interweave into a perplexing encounter.”

Med sitt ljudverk ger Natasha Rosling Norrköping ett nytt landskap, en helt ny ljudvärld. Genom att föras in i den andra verkligheten kan vi kanske upptäcka något nytt om oss själva.

I sin konst utforskar Natasha Rosling en annan verklighet än den enkelt sedda. Därför intresserar hon sig för hypnos, buktaleri, cirkus och science fiction. Hon närmar sig dessa världar och genom sin konst vill hon införliva dem i vardagsverkligheten. Natasha Roslings konst befinner sig på gränsen mellan rädsla och humor, mellan obehag och absurditet, mellan upplösning och förvirring. Hennes verk ställer många frågor.

Lyssna på ljudverket: <http://natasharosling.com/organofadmittance.html>

1883–1963

PAPPERSFIGURER, 1930-50-TAL. Papp, silkespapper

Ur Norrköpings Konstmuseums samlingar

"Skulpturerna, det är små ting i kramat och vridet papper, som han formar och klistrar ihop till världens roligaste gubbar. Han målar dem också i festliga färger och resultatet blir något mitt emellan Daumier och Döderhultaren"

Otto G Carlsund. Ur recension i AT av Albert Sjöströms utställning på Färg och Form 1943.

Norrköpingsbor har i generationer roats av konstnären Albert Sjöströms pappersfigurer, men få känner till att han i unga år studerade måleri i Göteborg och senare på Konstakademien i Stockholm. Först 1921 bosatte han sig i Norrköping och från 30-talet och framåt spelade han en viktig roll i stadens konstnärskrets. Han var tillbakadragen och tystlåten men känd för sin humor och sitt underfundiga sätt.

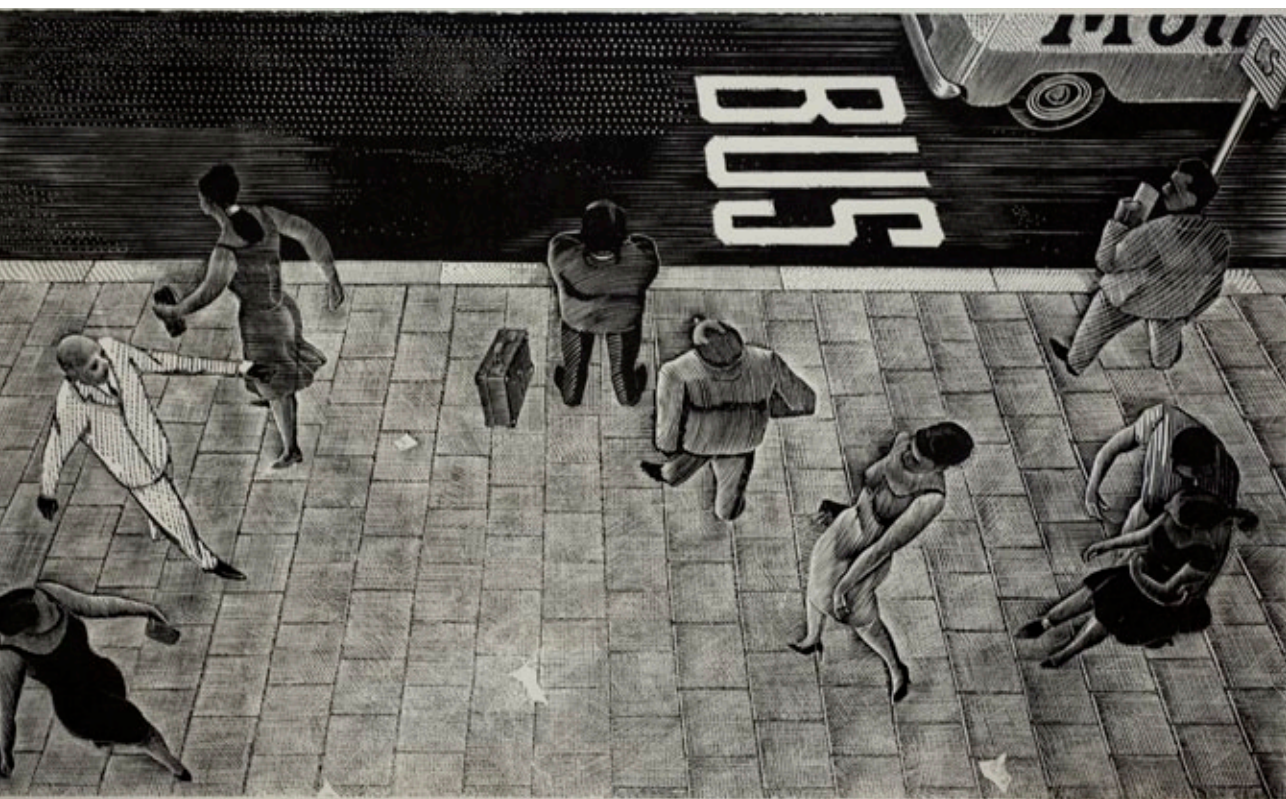
I ateljén på Hörngatan gav Albert Sjöström lektioner i måleri och ägnade sig åt det egna konstnärskapet. Han målade landskap, stilleben och porträtt. När uppdragen var få försörjde han sig med att måla siffror på klockor. Han lär själv ha sagt att de enda tavlor som gemene man ville ha av honom var urtavlor.

Sin första separatutställning hade Albert Sjöström 1939 i hemstaden, då han var 56 år gammal. I utställningen visades målningar men också pappersfigurer. Som modeller använde han Norrköpingsbor, kända som okända, och som han mött i olika sammanhang. Han modellerade dem alltid ur minnet och aldrig på beställning. Idén till dessa gubbar hade han kanske fått redan under åren i Göteborg. Hans bror umgicks där med konstnären Ivar Arosenius som i unga år klippte pappersfigurer och ritade karikatyler.

Sin första pappersgubbe gjorde Albert Sjöström redan i Rom på 1910-talet. Så här beskriver han hur han gick tillväga: "När jag gör en sån här gubbe gör jag först en stomme av papp. Och så tar jag till silkespapperet. Jag klistrar ihop ett par byxor, det är skrädderiet det, och så trär jag helt enkelt byxorna på karlen. Silkespappret är mitt material. Jag kan inte tänka mig ett härligare material." Genom sin förmåga att med enkla medel fånga en persons karaktärsdrag eller sätt att röra sig placerar Albert Sjöström sig bland de främsta inom svensk karikatyrkonst.

KH

Källa: Viggo Loos, Albert Sjöström, Norrköping 1953

1915–1990

TRÄ- OCH LINOLEUMGRAVYRER, 1960–80-TAL

Ur Norrköpings Konstmuseums samlingar

"Motiven till mina bilder hämtar jag gärna från storstaden. Med sitt anonyma människovimmel och sin stora spännvidd mellan utmanande vulgaritet och kulturliv på högsta nivå är storstadslivet min aldrig sinande inspirationskälla."

Erik Wessel-Fougstedt

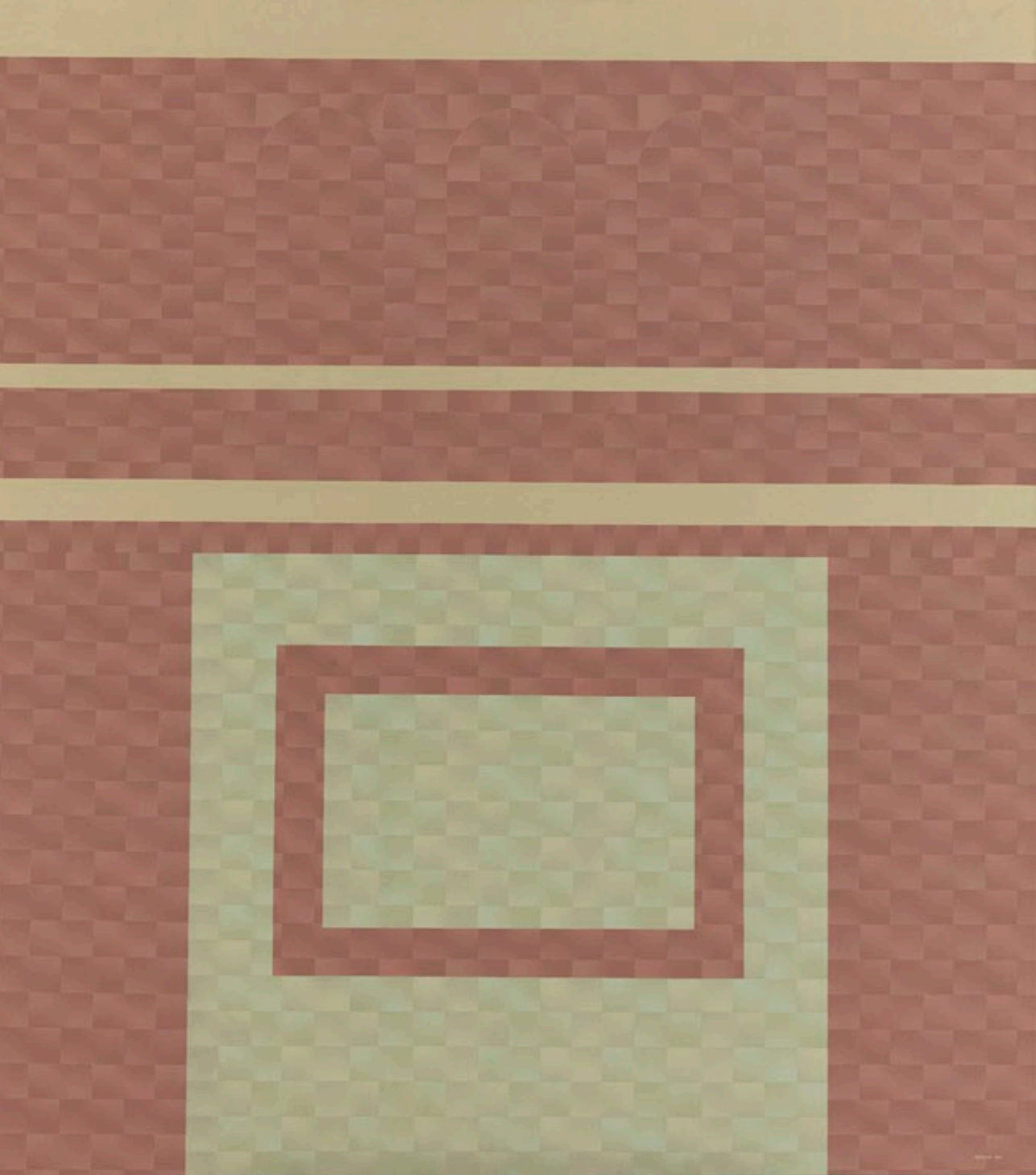
Erik Wessel-Fougstedts motivkrets var främst staden och dess människor. Han skildrade dem på väg till och från arbetet eller till ett möte – ofta fångade i vimlet vid ett övergångsställe eller i väntan på tunnelbanan eller bussen. I Wessel-Fougstedts bilder blir människorna till aktörer och staden deras scen. Han var själv en av dem – en "flanör" med skissblocket som ständigt sällskap. Noggrant registrerade han det han såg och upplevde. Från sin ateljé i Gamla stan i Stockholm var utsikten begränsad, en brandgavel, men det var här som han bearbetade intrycken från de dagliga promenaderna.

Erik Wessel-Fougstedt föddes i Paris och var son till konstnären Arvid Fougstedt. Till en början hade han inga planer på att följa i faderns fotspår men med tiden tog intresset för att måla och teckna överhand. Efter studier bland annat på Edvin Ollers målarskola och Konstakademien i Köpenhamn började han på Konsthögskolan i Stockholm, där han deltog i Harald Sallbergs undervisning i grafiska tekniker. För Erik Wessel-Fougstedt blev grafiken det främsta uttrycksmedlet. Han valde tidigt att arbeta med trä- och linoleumsnitt men övergick alltmer till att gravera i linoleum, så kallad linogravyr – en teknik som kräver precision och stort tålamod och som han utvecklade till fulländning.

I sina stadsbilder arbetade Erik Wessel-Fougstedt i en sakligt realistisk stil, oftast i svartvitt. Vid en första anblick kan hans skildringar av stadens arkitektur uppfattas som topografiska. Bilderna av de väldiga huskropparna, tätt sammanfogade och med fönstergluggar som gapande svarta hål, förmedlar också en känsla av tomhet eller utsatthet. Tiden tycks för ett ögonblick ha stannat upp. Hans stadsbilder blir till viktiga tidsdokument. Den ständiga rörelsen bland människorna i gatuvimlet ger dock staden liv och får dess puls att slå. Kim Nicklasson skriver i sin bok om konstnären, att Erik Wessel-Fougstedt har "lyckats fånga ögonblicket åt framtiden".

KH

Källa: Kim Nicklasson, Erik Wessel-Fougstedt, Ur vår tids grafik, Kristianstad 1990

1930–1995

NEW JERSEY ZINK, 1967. Olja på duk

PICARDIE II, 1987. Olja på duk

Ur Norrköpings Konstmuseums samlingar

"Barbro Östlihn målar hus. Men det är slutna hus, stränga och klara fasader, aldrig perspektiviska, alltid illuderande flata volymer, alltid absolut slätt målade. Som outgrundliga hustecken står de oberörda av verbala knackningar på dörren."

Öyvind Fahlström. Konstrevy nr 4 1966

Barbro Östlihn intresserade sig tidigt för arkitektur som motiv. I storformat och i strikt symmetri gestaltade hon hus och fasader med inslag av detaljer som dörrar, fönster och takkrön. Intresset för byggnader förstärktes när hon flyttade till New York tillsammans med Öyvind Fahlström 1961. De ingick båda i den konstnärskrets som utvecklade popkonsten i USA. Barbro Östlihn hade en gedigen bakgrund med studier både på Konstfack och Konstakademien. Hon assisterade ofta sin make men valde själv ett mer abstrakt uttryckssätt av konkret, geometrisk karaktär.

Med kameran upplevde Barbro Östlihn ett New York i förvandling, alltifrån rivningshus till nybyggnationer. I arbetsböckerna, som med åren blev många, gjorde hon skisser, klistrade in fotografier och nedtecknade viktiga uppgifter om enskilda byggnader. Idag är detta viktiga dokument för att förstå hennes arbetsprocess, där fotografierna är direkta förlagor till målningarna. Barbro Östlihn gav också sina målningar titlar efter de olika byggnadernas gatuadresser.

Efter uppbrottet från Öyvind Fahlström flyttade Barbro Östlihn till Paris 1976. Motiviskt förändras inte hennes måleri däremot går hon mot en allt större förenkling och reducering av formelementen. Genom växelverkan mellan ljus och skugga och fördrivningen av färgen får hennes målningar lyster och en känsla av textil.

KH

Källa: Annika Öhrner, Barbro Östlihn, Liv och konst, Norrköpings Konstmuseum 2003

Summary in English

Who's in charge of our urban space and who shapes our city? *Acting in the City* is based on an idea of the city being a theatrical scene, where its citizens are actors and creators. Streets and squares are venues for events and meetings; actions or interactions are viewed as a role play. Group affiliation or disassociation is demonstrated by various attributes. Our choices, both conscious and unconscious ones, reflect our group belonging based on cultural background, class and gender, each being significant.

Today, Norrköping is one of the few Swedish cities that still has unused, hidden spaces within its downtown. Similar to many other Swedish cities, there are remnants of days gone by, historical reminders of visionary ideas, like the Swedish vision of Folkhemmet, to industrial areas, each lacking modern interpretation.

Participating artists in *Acting in the City* each have their own unique background. They focus on questions of space and human behavior. The exhibition relates specific local occurrences to those of other cities from around the world.

The artists

Johanna Adebäck

b. 1982, Sweden

MED HÄLSNINGAR FRÅN NORRKÖPING (WITH GREETINGS FROM NORRKÖPING)

Johanna Adebäck wants us to turn things on their head. She also wants us to participate in the artmaking. By zooming in on the city instead of out of it, she has reversed our perspective. All façades in central Norrköping have been photographed in close-up and the 1 500 images have been made into postcards. Thus everyday views we are accustomed to turns into a study of detail open to new interpretations. The visitors are then invited to pick a postcard and write a greeting, and as time goes by the installation will fill up with an ever-increasing number of written messages.

Falah Alani

b. 1967, Iraq

EN STAD (A CITY), INSTALLATION (INSTALLATION), TUNNELBANAN (THE UNDERGROUND)

In his works, Falah Alani depicts the city and societal development. The city is seen from above, a perspective rarely offered. It is one giant shape with areas of green enclosing the city centre. From above the houses and blocks look like triangles. The triangle comes from Falah Alani's Iraqi origins as it is the symbol for the Babylonian culture. The art of Falah Alani is about man's place in the city, a site of movement, communication, consumption and enormous waste. Time and development rushes ahead. We're not always able to keep up.

Catti Brandelius

b. 1971, Sweden

DROTTNING ELLER PSYKO (QUEEN OR MENTAL), FÖRORTSINDIANEN (THE SUBURBAN INDIAN)

Catti Brandelius uses role play to broaden the perspectives. *Drottning eller Psyko* sees her as a regal queen going about her daily routine in downtown Stockholm. The piece highlights the possibilities women had to make their voices heard during the Middle Ages. Either you were born a queen, in which case everyone had to listen to you, or you became a spokesperson for God, a Bride of Christ. Who is the genius and who is crazy? In *Förortsindianen* Catti Brandelius is sneaking around in bushes and groves, observing people around her. Not needing anyone else, but still sometimes alone and left out, she's like a child playing. The Indian can offer a helping hand and make you believe that there is a benevolent force in the world.

Ylva Ceder

b. 1976, Sweden

NR 57 (NO 57), VATTNAS SPARSAMT (WATER SPARINGLY), FYRA SMÅ RÄTTER (FOUR SMALL DISHES), CONDITION

The ideas for Ylva Ceder's art come from her fantasies about reality. She does extensive research, first sketching her inner images, then finding actual places approximating them in real life. The places are documented after which she paints the pictures. Ylva Ceder

depicts everyday places, surroundings and phenomena. While often developing a love-hate relationship with the sites catching her interest, she still holds them in great respect. Ylva Ceder provides a personal perspective on the everyday scenes displayed, thereby involving us in the creation of the stories. We eat at a Chinese restaurant, go to the cinema or visit a friend.

Carl Johan De Geer

b. 1938, Sweden

VI HADE FEL (WE WERE WRONG)

In 1967 artist and photographer Carl Johan De Geer was asked to capture the fall fashion in Paris. The notion of the day was that fashion is art. Commissioned by Rebecka Tarschys at Dagens Nyheter, who considered the French fashion houses far too old-fashioned and capitalistic to survive in the new world, this was to be a different kind of coverage. Carl Johan De Geer and his models – his then current wife, artist Marie-Louise Ekman and fashion designer Gunilla Axén – used the streets as their stage. Dressed in the latest haute couture the models are leaning against cars and hanging about in stairwells. They are young women claiming the streets with a sense of confidence rarely seen at the time.

Claudia Djabbari

b. 1976, Germany

LET ME FEEL THE FIBRE OF YOUR FABRIC

Norrköping – the industrial city. During the 19th century Norrköping was responsible for half of Sweden's total textile manufacturing. No less than 75 industries related to textile manufacturing were based here. The city's pronounced industrial tradition serves as basis for the work of Claudia Djabbari.

Her research for the exhibition involves studying the look and function of dry-cleaners. Founded in those aesthetics she's made her installation using textiles, hangers and stands. Coming from personal observations, Claudia Djabbari's art is based on her own relationship with each object. However, she is also interested in reaching and questioning our collective self-image. What are the archetypes we surround ourselves with?

Öyvind Fahlström

(1928–1976), Brazil

MAO-HOPE MARCH

In the 60's Öyvind Fahlström was one of the most internationally celebrated Swedish artists. For many years he lived in New York, working with happenings and performances together with other artists. In 1966 Öyvind Fahlström, along with nine other artists, participated in the project "9 Evenings: Theatre and Engineering". His part was the theater piece *Kissed Sweeter than Wine* which included the film *Mao-Hope March*. The video piece features a performance in which demonstrators are carrying placards of Bob Hope. Snuck in among the pictures of the actor and comedian is a placard with the face of Mao Zedong. The famous radio personality Bob Fass interviews passers-by who make spontaneous and puzzled interpretations of the spectacle and tries to answer the question if they are happy.

Unni Gjertsen

b. 1966, Norway

MOVES FOR NORRKÖPING

In five still images a young woman in Norrköping is striking different poses, relating to the architectural elements of the city around

her. She is resourceful and taking power in the urban environment. Unni Gjertsen wants young people to feel the power of claiming their place in the public space. Consequently she has worked with young people who guide the visitors on the sites where the images are displayed. A raffle of pictures is run by the guide at every tour. Unni Gjertsen's work of art includes all this: the photographing, workshops, guided tours and raffles. In its entirety it creates a story about Norrköping, about our own relationship to the city and about the lust, the will and the need to be able to influence your environment.

Jeppe Hein

b. 1974, Denmark

MODIFIED SOCIAL BENCHES

For a few years now Jeppe Hein has been working with benches in public spaces. He's interested in the social and architectural function of the benches. A bench in a public space can be both a seat for the general public and a more private place to rest for a while. Jeppe Hein's *Modified Social Benches* takes its form from ordinary park benches, but he modifies them slightly in order to pose a physical challenge for the person taking a seat. We can lie down or slouch, hang or climb. Some benches are rendered completely unusable, thereby posing another challenge. Through these modifications the benches become something between an object of no use and a working piece of furniture. They point to the opposition between art works and functional objects.

Fredric Ilmarson

b. 1974, Sweden

PALACE, SIT SOM HAFFA (SIT LIKE HAFFA)

In the neighbourhood Sylten Fredric Ilmarson has created the sculpture *Palace*, as a place

for both rest and activity. Sylten was home to Norrköping's first recreational area, attracting many people to the area. Another attraction was Palace, an entertainment venue that was shut down recently, making it necessary for the people of Norrköping to find other oases in the city. *Sitt som Haffa* is a fantasy character that springs from the imagination of Fredric Ilmarson and the random elements that influence the creative process. The title refers to a line of graffiti sprayed on a wall in Vasaparken in Norrköping when the artist was young. Both these pieces are made out of material left over from construction sites. The gathering of material is a vital part of Fredric Ilmarson's process. The aged and weather-beaten pieces of material are found in backyards, parking lots and waste containers.

Matti Kallioinen

b. 1974, Sweden

THE NERVOUS MANIFOLD

Matti Kallioinen works with spatial installations that envelop the visitor, striving for hypnotic and organic movements. His pneumatic sculptures, made from wind resistant poplin, are brought to life with the help of programmed fans, using a technique the artist has developed himself. The expression is intensified by twinkling LED lights, smoke and specially composed music by the artist, all carefully preprogrammed. *The Nervous Manifold* is such a multisensory piece bringing to life an artificial world when we enter it. Matti Kallioinen invites us to step into ourselves, to an archaic place, pulsating with life. A place of origin.

Martin Karlsson Tebus

b. 1976, Sweden

INTÅG/UTTÅG (EFTER NILS WEDEL) (ENTRY/EXIT (AFTER NILS WEDEL))

For many years Martin Karlsson Tebus has made art that brings history to life. He works site-specifically, often taking his starting point in works by earlier artists. In Norrköping the mural Konsternas intåg by Nils Wedel, placed in the stairwell of the art museum, caught his eye. Martin Karlsson Tebus has used the mural as a form of manuscript from which he has recreated paintings, sculptures and handicraft, working in collaboration with local artists and craft people. More than anything, the synthesis of arts in *Intåg/Uttåg (efter Nils Wedel)* depicts a street performance where art takes place in the public space.

Gunilla Klingberg

b. 1966, Sweden

MANTRIC MUTATION

In this installation Gunilla Klingberg has worked with reproduced symbols and logos from discount stores and the food industry. The well-known emblems appear once you approach the piece, letting yourself be enveloped by the enticing and alluring environment. In her art, Gunilla Klingberg explores the relationship between material and immaterial values. The piece lends itself to a variety of interpretations of contemporary visual expressions. She brings commercialism, spirituality and aesthetics together in an unexpected way. Has consumption become the most easily accessible philosophy of life? Or is the situation reversed and spirituality now marketed and consumed like any other commodity?

Local A.

Jenny Berntsson, b. 1978, Sweden

Felice Hapetzeder, b. 1973, Sweden

KONSTÖN (ART ISLAND)

Local A. wanted to create a piece that extended beyond the central districts of Norrköping. They decided to let Skärblacka and the city library make up the two exhibition sites. *Konstön* is an investigation into how you can take part in the public debate by participating in an art project. Starting point for the project was the question of what twelve year olds would do if they were stranded on a desert island. Would they build a hiding place, a shelter? On Ö in Skärblacka a group of twelve year olds has built one hiding place each. Together, the group also designed and constructed larger hiding places and participated in the filming of material for the final art work. *Konstön* is an example of young voices having something to contribute to the development of a society.

Carsten Nicolai

b. 1965, Germany

FUTURE PAST PERFECT PT. 02 (CITÉ RADIEUSE)

In his video piece Carsten Nicolai depicts Unité d'habitation in Nantes, one of the Cité radieuse, radiant cities of the architect Le Corbusier. These post-war housing blocks were designed to house 1 600 people and to be self-sufficient. Fast cutting images and slow pans bring together the colourful modernistic details of the building with its occupants in their everyday. The piece benefits from interplay between music and the images of the architecture. Performing as Alva Noto, Carsten Nicolai is also a musician and together with his musical partner, the pianist Ryuichi Sakamoto, he's made the sound track for the film.

Katarina Nitsch

b. 1972, Sweden

TUSEN SPÅR I EN OCH SAMMA KARTA (A THOUSAND TRACKS ON THE SAME MAP)

Katarina Nitsch is interested in how individual lives and destinies are shaped by larger political developments and by the systems that make up a society. How people act in order to create room for manoeuvre, how information, images and people travel, linking places and experiences. Hageby is the largest district in Norrköping and it was built as part of Sweden's major housing development scheme in the 1960s and 1970s. Today the district houses around 8 500 people having their origin in 95 different countries. The basis for the piece *Tusen spår i en och samma karta* has been created in dialogue with people living in Hageby through a series of workshops called Hageby Acts. The piece depicts parts of stories about different paths leading to Hageby.

Stina Opitz

b. 1944, Sweden

UTOMJORDING 3 (ALIEN 3), UTOMJORDING 4 (ALIEN 4)

Whether working with installations, sculptures, video or moving objects, Stina Opitz often incorporates familiar everyday objects in her art works. In these pieces she has placed two realistic sculptures on a façade in the typical industrial setting of Norrköping and another one in the city centre. The odd, even impossible, placing of these aliens makes for a curious experience. Because of their placing these realistic figures become anonymous and unfamiliar. This is representative of the art of Stina Opitz. We think we recognize what we see, but at the same time it has turned into something unknown.

Viktor Rosdahl

b. 1980, Sweden

HÖR MASKINERNAS SÅNG (SONGS FROM THE ENGINE)

The basis for the painting is a postcard representing Norrköping at a time when the factories in the city centre were still in use. Unlike the original postcard, Viktor Rosdahl's version is a dystopian interpretation of industry and manufacturing, where dark smoke aggressively takes over the city. Recurring themes in his art are production and the conditions of labour. He sometimes uses found objects to paint on. In the case of *Hör maskinernas sång* a worn sheet of tarpaulin was used for canvas. Often working with his subject over a long period of time, Viktor Rosdahl creates a detailed story in pictures. Towards the end of the process he likes to invite chance to participate by, for instance, pouring the paint on the canvas.

Hans Rosenström

b. 1978, Finland

DU UTAN JAG (YOU WITHOUT I), ATT VECKLA UT (TO UNFOLD), EFTERKLING (TANGELED IN ECHO, PART 3)

Finnish artist Hans Rosenström has occupied the Ståhlbom Silo in central Norrköping. Each floor has its own character, a fact made use of by the artist. For the individual floors he's made three separate installations with different modes of expression. Using sound triggered by the visitor's presence, Rosenström makes us more than just spectators. We are collaborators in the creation of the piece. One example is *Du utan jag* from the tower's first floor. It's a sound installation recorded binaurally, with two microphones. The sound is perceived as being three dimensional. The piece is very intimate and can only be experienced by

one person at a time. Hans Rosenström wants us to meet ourselves and our own presence. Here and now.

Natasha Rosling

f. 1985, UK

ORGAN OF ADMITTANCE

Something has appeared on an island, a peculiar vehicle perhaps. Has someone built this thing in an attempt to escape from the earth? Is it being built or has it landed? Is it a product of an obsessive idea that has been implemented and then abandoned? A mass of long tubes encompasses this structure which somehow alludes to the digestive system. The framework is a highly orchestrated network of supports and platforms meant to interlink and lift five individual bodies above the ground. There are holders for the feet, the legs and the back, with straps. But why? These questions provoked by the work spur an unnerving conflict between pleasure and control, security and constriction. Alongside the physical piece, the artist has produced an audio work through which she leads her audience deeper into the temporal space of the installation and the connections of these characters.

Albert Sjöström

(1883–1963) Sweden

PAPER FIGURES

FROM THE COLLECTION OF NORRKÖPING ART MUSEUM

In his studio on Hörngatan in Norrköping Albert Sjöström gave lessons and dedicated himself to his art. He painted landscapes, still lifes and portraits. His first solo exhibition was held in his hometown in 1939, when he was 56 years old. The exhibition featured his paintings but also paper figures. As models he used Norrköping locals that he had met at

one time or another. Modelled from memory, these figures were never commissioned work. Using his ability to capture the characteristics of a person with just a few brief strokes, Albert Sjöström takes his place in history as one of the finest Swedish caricaturists.

Erik Wessel-Fougstedt

(1915–1990) Sweden

WOOD AND LINOLEUM ENGRAVINGS FROM THE COLLECTION OF NORRKÖPING ART MUSEUM

Erik Wessel-Fougstedt's cityscape pictures are characterized by a realistic, matter-of-fact quality, often in black and white. At first sight his depictions of the city architecture can seem topographical. On closer inspection, however, these images of enormous buildings tightly squeezed together and their gaping, black loopholes, also communicate a sense of emptiness or exposure. For a moment, time seems to stand still. The perpetual motion among the crowds in the street breathes life into the city. His cityscapes become essential depictions of their time.

Barbro Östlihn

(1930–1995) Sweden

NEW JERSEY ZINK, PICARDIE II, FROM THE COLLECTION OF NORRKÖPING ART MUSEUM

Barbro Östlihn paints houses. But the houses are closed, the façades austere and clear, never perspectivistic, always illuding flat volumes, always absolutely evenly painted. Like inscrutable house signs they stand unmoved by verbal knockings on the door.

Quote from Öyvind Fahlström, The Ecstatic House, Konstrevy, no 4 1966

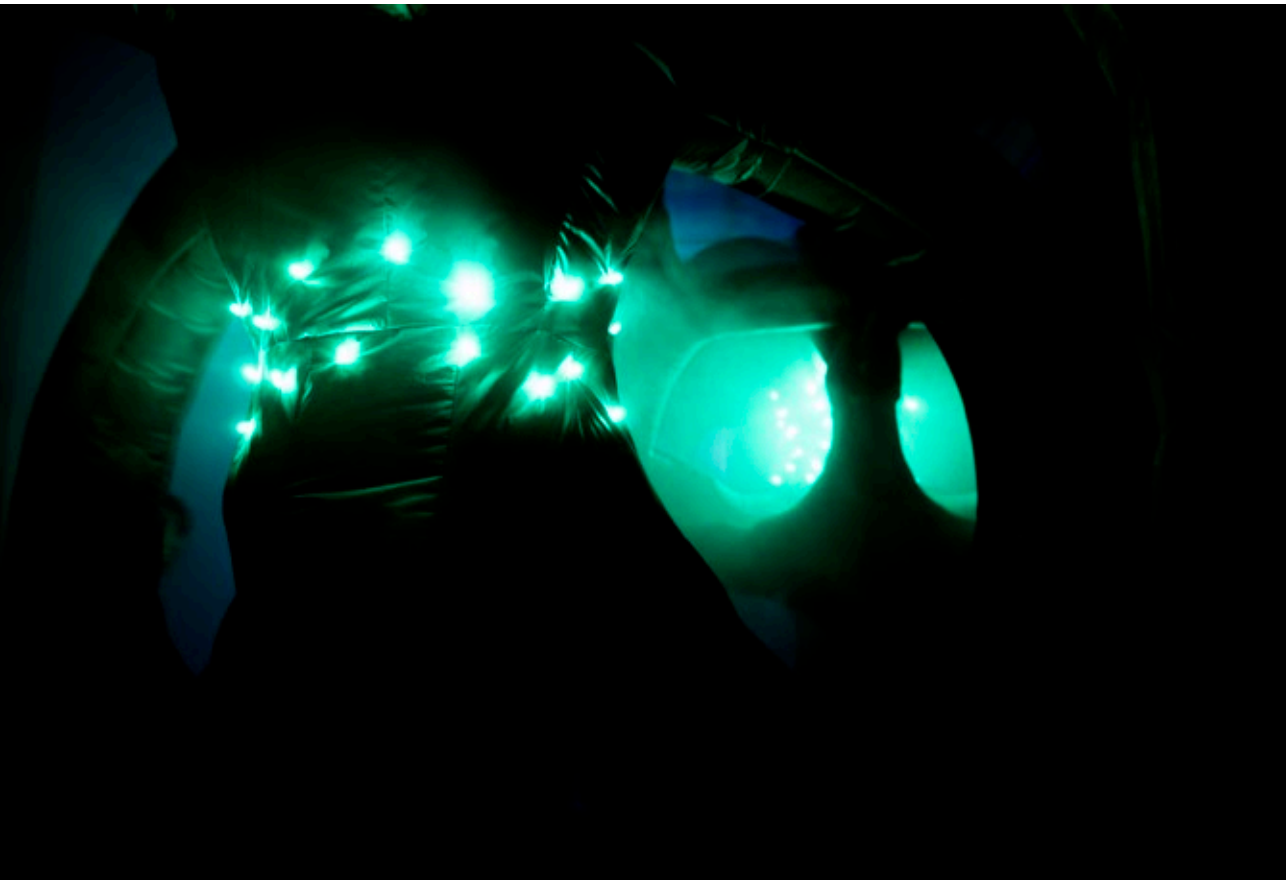
Martin Karlsson Tebus under arbete. Intåg/Uttåg (efter Nils Wedel), 2013.

Unni Gjertsen, **Moves for Norrköping**, 2013. Installation Rådhuset, Norrköping

Claudia Djabbari, *let me feel the fibre of your fabric*, 2013. Detalj © Claudia Djabbari 2013

Matti Kallioinen, **The Nervous Manifold**, 2013. Bonniers Konsthall 2012 © Matti Kallioinen/BUS2013

Johanna Adebäck under arbete. **Med hälsningar från Norrköping**, 2013

Katarina Nitsch och Fadouma Sharif. Under arbete med **Tusen spår i en och samma karta**, 2013.

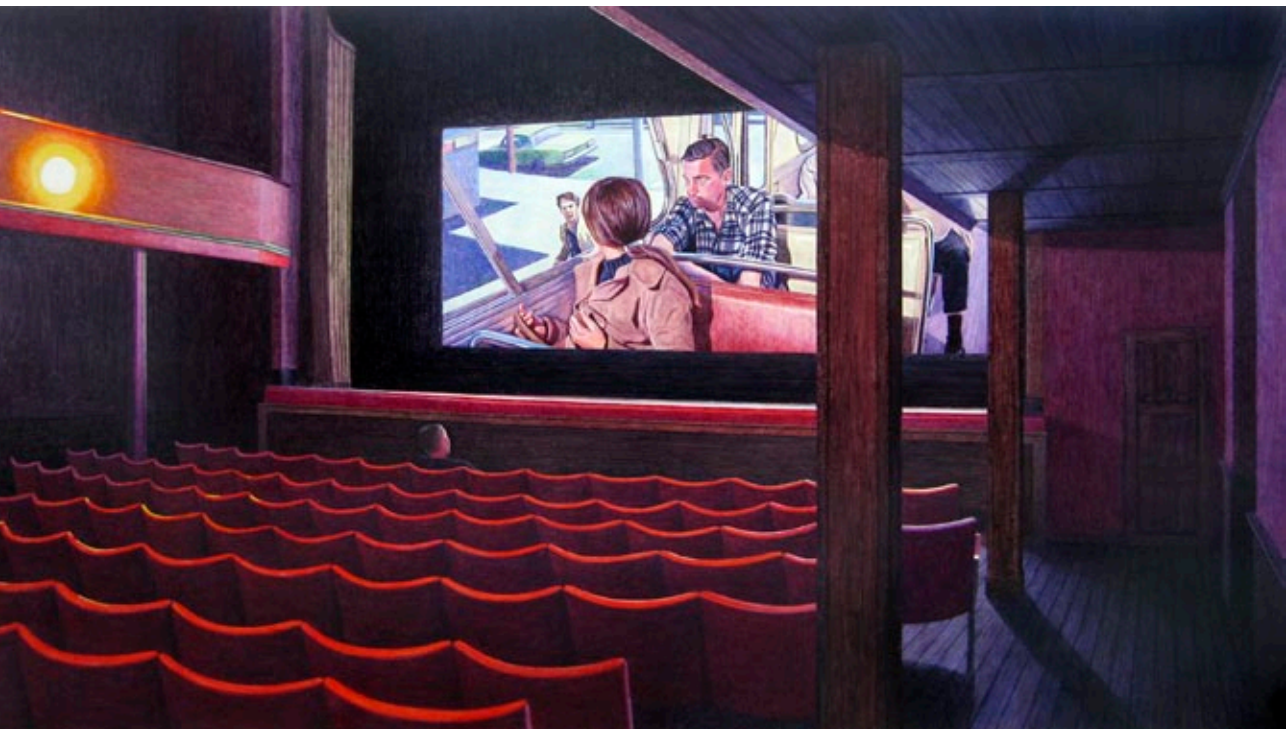
Modified Social Bench #4, 2005. Rådhuset, Drottninggatan, Norrköping
Courtesy of Jeppe Hein, Berlin; 303 Gallery, New York and Galleri Nicolai Wallner, Copenhagen

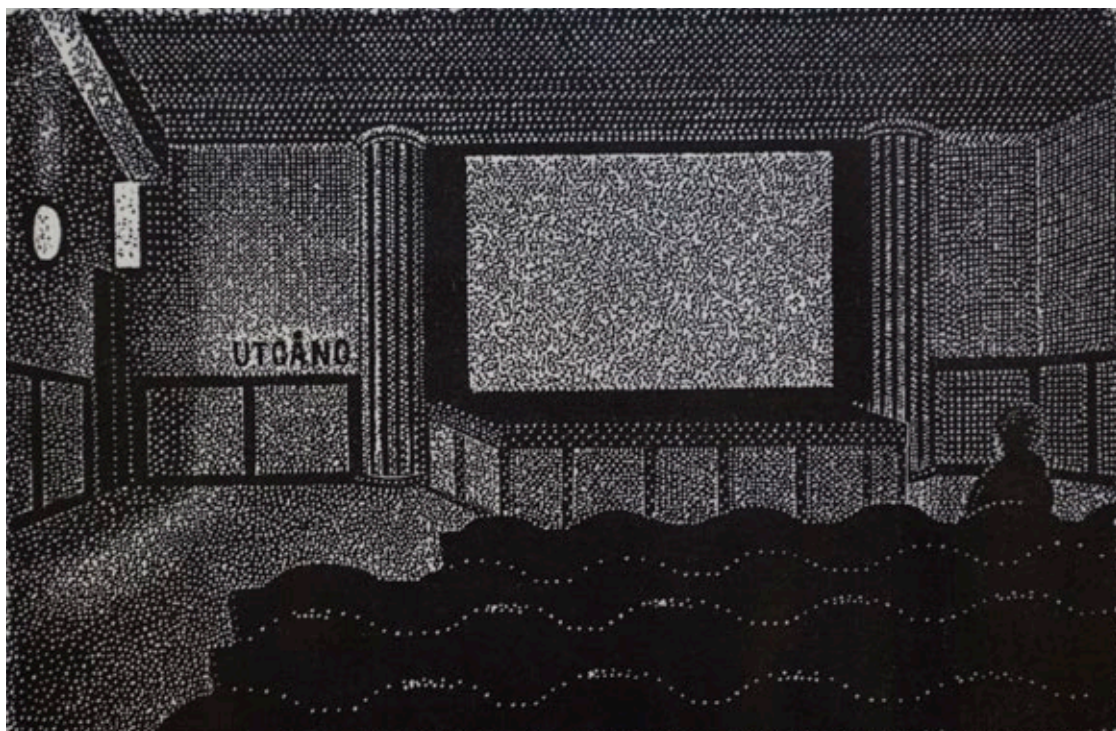
art

ouss
fik

Ylva Ceder, **Condition**, 2012 © Ylva Ceder 2013

Erik Wessel-Fougstedt, *Interiör från biografen Sirius*, 1979

Interiör från Ståhlboms silo. Västgötegatan, Norrköping

Fredric Ilmarson, *Palace*, 2013. Syltenberget, Norrköping © Fredric Ilmarson 2013

Produktion/Production

ACTING IN THE CITY

Norrköpings Konstmuseum

28 september 2013–5 januari 2014

UTSTÄLLNING/EXHIBITION

UTSTÄLLNINGSKOMMISSARIER/CURATORS

Susanne Ewerlöf, Helena Persson

UTSTÄLLNINGSGRUPP/CURATORIAL GROUP

Susanne Ewerlöf, Helena Persson,
Kerstin Holmer, Lars-Ove Östensson

SAMLINGAR/COLLECTIONS

Kerstin Holmer

PEDAGOGIK/EDUCATION

Ann-Charlotte Peterson

MARKNADSFÖRING, PROGRAM/
MARKETING, PROGRAM

Carin Fahlén

PRODUKTIONSTEAM /PRODUCTION TEAM

Mats Arvidsson, Thomas Edetun,
Örjan Söderholm, Anders Appलगren,
Juhani Vartiainen, Erik Wahlberg,
Aldis Ellertsdottir Hoff, Emmy Ekekrantz

ADMINISTRATIV KOORDINERING

Christel Edström

PRAKTIKANT/INTERN

Malin Ekborg

GRAFISK PROFIL/GRAPHIC DESIGN

Erik Månsson

KATALOG/CATALOGUE

REDAKTÖR, HUVUDSKRIBENT/EDITOR, HEADWRITER

Johanna Uddén

KATALOGKOORDINATOR/COORDINATOR

Carin Fahlén

SKRIBENTER/WRITERS

Kerstin Holmer (KH), Susanne Ewerlöf (SE),
Carin Fahlén (CF), Bonnie Festin (BF)

ÖVERSÄTTNING/TRANSLATION

Carina Ode

GRAFISK FORM /GRAPHIC DESIGN

Åsa Hermansson

TRYCK/PRINT

Norrköpings Tryckeri AB

Norrköpings Konstmuseum

Kristinaplatsen

S-602 34 Norrköping

+46 11-15 26 00

konstmuseet@norrkoping.se

www.norrkoping.se/konstmuseet

Utställningens huvudsponsor/ Main sponsor exhibition

Med stöd av/Institutional funding

norden

Nordic Culture Point

KONSTNÄRSNÄMNDEN

Stöd till Martin Karlsson Tebus

**CLAES OCH GRETA LAGERFELTS
STIFTELSE**

iaspis

The Swedish Arts Grants
Committee's International
Programme for Visual Artists

Stöd till Johanna Adebäck, Natasha Rosling

LÄNGMANSKA KULTURFONDEN

Stöd till Local A.

OCA

Office for Contemporary Art Norway

Stöd till Unni Gjertsen

Tack till/Credits

Akademiska Hus AB
Bauhaus, Norrköping
Beviks Gruppen AB
BillerudKorsnäs AB
Birger Fredriksson
Folkuniversitetet
Företagareföreningen i Skärblacka med omnejd
Galerie EIGEN+ART, Berlin
Galerie Nordenhake
Galleri Stefan Larsson
Henry Ståhl Fastigheter AB
Holmen Energi AB
Holmen Paper AB
Hyresbostäder i Norrköping AB
Jernhusen AB
Konga Mekaniska Verkstad AB
Konst-PIMPA
Lambertsson Sverige AB
Lions Skärblacka
Memmingsforsarna
Mosstorpskolan
MTAB
Norrköping AIR
Norrköpings stadsbibliotek
Norrköpings stadsmuseum
Stadsbyggnadskontoret
Portalen, Hageby
Privata långgivare
Somaliska ungdomsföreningen
Studentbo i Norrköping AB
Tekniska kontoret
The Öyvind Fahlström Foundation and Archives
Verkstad Rum för konst
Wetterling Gallery

Fotografer/Photographers

(Omslag) David Torell (Omslag, insida) Eva Cederstam (4) David Torell (9) Elever från Mosstorpsskolan (10) Johanna Adebäck (12) Falah Alani (14) Maja Borg, Eva Cederstam (16) Ylva Ceder (18) Carl Johan De Geer (20) Claudia Djabbari/Michael Helgemeir (22) Öyvind Fahlström (24) David Torell (26) David Torell (28) David Torell (30) Olle Kirchmeier (32) Brita Nordholm (34) David Torell (36) Felice Hapetzeder (38) Carsten Nicolai (40) Katarina Nitsch (42) Thomas Edetun (44) David Torell (46) Hans Rosenström (48) David Torell (50) David Torell (52) David Torell (54) Per Myrehed (56) Susanne Ewerlöf (64) Brita Nordholm, David Torell (65) Michael Helgemeir (66) Olle Kirchmeier (67) David Torell, Carin Fahlen (68-69) David Torell (70) Ylva Ceder (71) David Torell (72) Hans Rosenström (73) David Torell (74) David Torell (78) David Torell